

P.Z. br. 315

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/18-01/44

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 15. ožujka 2018.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 15. ožujka 2018. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Mariju Pejčinović Burić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu vanjskih i europskih poslova, Andreju Metelko-Zgombić i mr. sc. Zdravku Bušić, državne tajnice u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, te Zrinku Ujević i Vicu Skračića, pomoćnike ministrice vanjskih i europskih poslova.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 315

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-11/18
Urbroj: 50301-23/21-18-2

Zagreb, 15. ožujka 2018.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 15-03-2018		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
022-03/18-01/44	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-18-01	1	(D)

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Mariju Pejčinović Burić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu vanjskih i europskih poslova, Andreju Metelko-Zgombić i mr. sc. Zdravku Bušić, državne tajnice u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, te Zrinku Ujević i Vicu Skračića, pomoćnike ministrice vanjskih i europskih poslova.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
OKVIRNOG SPORAZUMA IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH
DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE, I AUSTRALIJE, S DRUGE STRANE,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU OKVIRNOG SPORAZUMA IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE, I AUSTRALIJE, S DRUGE STRANE

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane (u daljnjem tekstu: Sporazum), sadržana je u odredbi članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Sporazum je međunarodni ugovor mješovite prirode kojeg sklapaju Europska unija i njezine države članice (uključujući Republiku Hrvatsku) i Australija. Sporazum je sastavljen u Manili, 7. kolovoza 2017. godine, a na temelju Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma, klase: 022-03/16-11/36, urbroja: 50301-21/21-16-1, od 28. rujna 2016. godine, u ime Republike Hrvatske, potpisao ga je Mate Škrabalo, izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Republike Hrvatske u svojstvu stalnog predstavnika Republike Hrvatske pri Europskoj uniji i pri Europskoj zajednici za atomsku energiju, sa sjedištem u Bruxellesu.

Dosadašnji odnosi između Europske unije i Australije temelje se na EU – Australija Okvirnom partnerstvu donesenom na godišnjem sastanku ministara vanjskih poslova u Parizu 29. listopada 2008. godine i to je bio solidan temelj za bilateralne odnose u godinama koje su slijedile. Sporazum EU – Australija Okvirno partnerstvo je prvi put dopunjen 2009. godine na sastanku ministara vanjskih poslova u Stockholmu, a dopune su obuhvatile promjene koje su nastale od njegova donošenja.

Vodeći računa o napretku u odnosima između Europske unije i Australije te njihovoj zajedničkoj želji za daljnjim jačanjem, produbljivanjem i proširivanjem međusobnih odnosa, 10. listopada 2011. godine Vijeće Europske unije ovlastilo je Europsku komisiju i Visokog predstavnika za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da započne pregovore s Australijom o novom pravnom okviru – Sporazumu koji bi zamijenio EU–Australija Okvirno partnerstvo iz 2008. godine.

Pregovori o Sporazumu uspješno su zaključeni 5. ožujka 2015. godine. Sporazum odražava povijesno bliske odnose i razvoj sve snažnijih veza između stranaka kao i njihovu želju za nastavkom jačanja i proširivanja svojih odnosa na ambiciozan i inovativan način.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom potvrđuje se Sporazum kako bi njegove odredbe, u smislu članka 141. Ustava Republike Hrvatske, postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Ciljevi Sporazuma su daljnje osnaživanje partnerstva, promicanje suradnje u brojnim područjima od obostranog interesa, produbljivanje i proširivanje političkih i gospodarskih odnosa, poboljšanje suradnje na prostoru globalnih i regionalnih izazova kao što su zaštita okoliša, klimatske promjene, energija, pitanja sigurnosti i sprečavanje terorizma, stabilnost Azijsko-pacifičkog prostora. Na temelju zajedničkih vrijednosti i interesa obostrano će se jačati strateški odnos i unapređivati suradnja na bilateralnoj, regionalnoj i globalnoj razini.

Sporazum se sastoji od deset poglavlja koja sadrže odredbe kojima su uređena razna područja i pitanja – svrha i temelj Sporazuma; politički dijalog i suradnja u pitanjima vanjske politike i sigurnosti; suradnja u području globalnog razvoja i humanitarne pomoći; suradnja u gospodarskim i trgovinskim pitanjima; suradnja u području pravde, slobode i sigurnosti; suradnja u području istraživanja, inovacija i inovacijskog društva; suradnja u području obrazovanja i kulture; suradnja u području održivog razvoja, energije i prometa; institucionalni okvir; završne odredbe.

Sporazum stupa na snagu, sukladno članku 61. stavku 1., nakon što Europska unija i njezine države članice (uključujući i Republiku Hrvatsku) i Australija dovrše svoje unutarnje pravne postupke potrebne u tu svrhu. Člankom 61. stavkom 2. Sporazuma predviđeno je da Europska unija i Australija mogu do njegova stupanja na snagu privremeno primjenjivati odredbe Sporazuma koje su zajednički odredile. Odlukom Vijeća (EU) 2017/1546 od 29. rujna 2016. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane (SL EU L 237, 15.9.2017.), određeno je da do stupanja na snagu Sporazuma, u skladu s njegovim člankom 61. te podložno obavijestima koje su u njemu predviđene, Europska unija i Australija privremeno primjenjuju sljedeće odredbe Sporazuma, ali samo u mjeri u kojoj one obuhvaćaju pitanja koja su u nadležnosti Unije, uključujući pitanja u nadležnosti Unije da utvrđuje i provodi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku:

- članak 3. (Politički dijalog)
- članak 10. (Suradnja u regionalnim i međunarodnim organizacijama)
- članak 56. (Zajednički odbor), uz iznimku njegovog stavka 3. točaka (g) i (h)
- glavu X. (Završne odredbe), uz iznimku članka 61. stavaka 1. i 3., u mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se osigurala privremena primjena odredaba Sporazuma iz prve tri alineje.

Glavno tajništvo Vijeća Europske unije objavit će u Službenom listu Europske unije datum od kojeg će se dijelovi Sporazuma privremeno primjenjivati.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. Potrebna financijska sredstva osigurana su u okviru redovitih planiranih proračunskih sredstava državnih tijela nadležnih za provedbu Zakona.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 204. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. Donošenje ovoga Zakona pretpostavka je za ispunjenje formalno-pravnih pretpostavki kako bi Sporazum stupio na snagu. Navedeno je ujedno i pretpostavka da Europska unija sa svoje strane okonča postupak sklapanja donošenjem odluke Vijeća Europske unije o sklapanju Sporazuma.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora kao i na činjenicu da u ovoj fazi postupka nisu moguće izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora predlaže se ovaj Prijedlog zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku, objedinjujući prvo i drugo čitanje.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU OKVIRNOG SPORAZUMA
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I AUSTRALIJE, S DRUGE STRANE

Članak 1.

Potvrđuje se Okvirni sporazum između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane, sastavljen u Manili, 7. kolovoza 2017. godine, u izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na hrvatskom jeziku, glasi:

OKVIRNI SPORAZUM
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I AUSTRALIJE, S DRUGE STRANE

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija“,

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MADARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

države članice Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

s jedne strane, i

AUSTRALIJA,

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR svoje zajedničke vrijednosti te bliske povijesne, političke, gospodarske i kulturne veze,

POZDRAVLJAJUĆI napredak postignut u razvoju svojih dugotrajnih i uzajamno korisnih odnosa donošenjem Zajedničke deklaracije o odnosima između Europske unije i Australije od 26. lipnja 1997. te provedbom Programa za suradnju iz 2003.,

UVIDAJUĆI obnovljeno zalaganje i suradnju Australije i Europske unije od pokretanja Partnerskog okvira između Australije i Europske unije donesenog 29. listopada 2008.,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost ciljevima i načelima Povelje Ujedinjenih naroda („Povelja UN-a”) te jačanju uloge Ujedinjenih naroda („UN”),

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost demokratskim načelima i ljudskim pravima kako su utvrđena u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i u drugim mjerodavnim međunarodnim

instrumentima za ljudska prava, kao i načelima vladavine prava i dobrog upravljanja,

NAGLAŠAVAJUĆI sveobuhvatnu prirodu svojeg odnosa i važnost uspostave dosljednog okvira za promicanje razvoja tog odnosa,

IZRAŽAVAJUĆI zajedničku volju da se njihovi odnosi razviju u osnaženo partnerstvo,

POTVRĐUJUĆI svoju želju da ojačaju i razviju svoj politički dijalog i suradnju,

ODLUČNE učvrstiti, produbiti i diversificirati suradnju u područjima od obostranog interesa na bilateralnoj, regionalnoj i globalnoj razini te radi obostrane koristi,

IZRAŽAVAJUĆI svoju predanost stvaranju okruženja koje pogoduje rastu bilateralne trgovine i ulaganja,

POTVRĐUJUĆI svoju volju za jačanjem suradnje u području pravde, slobode i sigurnosti,

PREPOZNAJUĆI obostrane koristi od poboljšane suradnje u području obrazovanja, kulture, istraživanja i inovacija,

IZRAŽAVAJUĆI svoju volju za promicanjem održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, društvenoj i ekološkoj dimenziji,

NADOVEZUJUĆI SE na sporazume sklopljene između Unije i Australije, posebno one koji se odnose na znanost, zračni prijevoz, vino, sigurnost klasificiranih podataka, postupke ocjenjivanja sukladnosti za industrijske proizvode i razmjenu podataka o putnicima u zračnom prometu,

NAPOMINJUĆI da, ako stranke u okviru ovog Sporazuma odluče sklopiti posebne sporazume u području slobode, sigurnosti i pravde koje Unija treba sklapati u skladu s dijelom trećim glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odredbe takvih budućih sporazuma ne bi obvezivale Ujedinjenu Kraljevinu i/ili Irsku, osim ako Unija, istodobno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili Irskom u pogledu njihovih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Australiju da su takvi budući sporazumi postali obvezujući za Ujedinjenu Kraljevinu i/ili Irsku kao dio Unije u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske

unije. Isto tako, sve naredne unutarnje mjere Unije koje treba donijeti na temelju gore navedene glave V. radi provedbe ovog Sporazuma ne bi obvezivale Ujedinjeno Kraljevstvo i/ili Irsku, osim ako su dostavili obavijest da žele sudjelovati u tim mjerama ili ih prihvatiti u skladu s Protokolom br. 21. Napominjući i da bi takvi budući sporazumi ili takve naredne unutarnje mjere Unije bile obuhvaćene Protokolom br. 22 o stajalištu Danske priloženom navedenim Ugovorima,

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

SVRHA I TEMELJ SPORAZUMA

ČLANAK 1.

Svrha Sporazuma

1. Svrha je ovog Sporazuma:

- (a) uspostaviti osnaženo partnerstvo između stranaka;
- (b) predvidjeti okvir za olakšavanje i promicanje suradnje u brojnim područjima od obostranog interesa; te
- (c) poboljšati suradnju s ciljem razvoja rješenja za regionalne i globalne izazove.

2. U tom kontekstu stranke potvrđuju svoju predanost jačanju političkog dijaloga na visokoj razini te ponovno potvrđuju zajedničke vrijednosti i zajednička načela koja su temelj njihovih bilateralnih odnosa i suradnje.

ČLANAK 2.

Temelj suradnje

1. Stranke su suglasne na temelju zajedničkih vrijednosti i zajedničkih interesa jačati svoj strateški odnos i unapređivati suradnju na bilateralnoj, regionalnoj i globalnoj razini.
2. Stranke potvrđuju svoju predanost demokratskim načelima, ljudskim pravima i temeljnim slobodama te vladavini prava. Poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda kako su utvrđeni u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima te kako su izraženi u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima i Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te u drugim međunarodnim instrumentima za ljudska prava koje su stranke ratificirale ili kojima su pristupile te poštovanje načela vladavine prava temelj je unutarnjih i međunarodnih politika obiju stranaka i predstavlja ključan element ovog Sporazuma.
3. Stranke potvrđuju svoju snažnu potporu Povelji UN-a i zajedničkim vrijednostima koje su u njoj izražene.
4. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja i gospodarskog rasta, doprinošenju ostvarenju međunarodno usuglašanih razvojnih ciljeva i suradnji s ciljem rješavanja globalnih ekoloških izazova, uključujući klimatske promjene.
5. Stranke naglašavaju svoju zajedničku predanost sveobuhvatnoj prirodi svojih bilateralnih odnosa te očuvanju sveukupne usklađenosti u tom pogledu na temelju ovog Sporazuma.
6. Provedba ovog Sporazuma temelji se na načelima dijaloga, međusobnog poštovanja, ravnopravnog partnerstva, konsenzusa i poštovanja međunarodnog prava.

GLAVA II.

POLITIČKI DIJALOG I SURADNJA U PITANJIMA VANJSKE POLITIKE I SIGURNOSTI

ČLANAK 3.

Politički dijalog

1. Stranke su suglasne unaprijediti svoj redoviti politički dijalog.
2. Političkim se dijalogom nastoji:
 - (a) promicati razvoj bilateralnih odnosa; i
 - (b) ojačati zajedničke pristupe stranaka te utvrditi opseg suradnje u regionalnim i globalnim izazovima i pitanjima.
3. Dijalog između stranaka posebno se odvija u sljedećim oblicima:
 - (a) savjetovanja, sastanci i posjeti na razini čelnika koji se održavaju kad god to stranke smatraju potrebnim;
 - (b) savjetovanja, sastanci i posjeti na ministarskoj razini, uključujući savjetovanja na razini ministara vanjskih poslova te ministarske sastanke o trgovini i drugim pitanjima koja odrede stranke, a koji se održavaju u prigodama i na mjestima koje odrede stranke;
 - (c) redoviti sastanci viših dužnosnika, koji se, prema potrebi, održavaju na temu bilateralnih pitanja, vanjske politike, međunarodne sigurnosti, borbe protiv terorizma, trgovine, razvojne suradnje, klimatskih promjena i drugih pitanja koja odrede stranke;
 - (d) sektorski dijalozi o pitanjima od zajedničkog interesa; i
 - (e) razmjene izaslanstava i drugih kontakata između Parlamenta Australije i Europskog parlamenta.

ČLANAK 4.

Predanost demokratskim načelima, ljudskim pravima i vladavini prava

Stranke su suglasne:

- (a) promicati osnovna načela u pogledu demokratskih vrijednosti, ljudskih prava i vladavine prava, uključujući u okviru multilateralnih foruma;
- (b) surađivati i usklađivati se, prema potrebi, među ostalim i s trećim zemljama, u pogledu praktičnog unapređivanja demokratskih načela, ljudskih prava i vladavine prava;
- (c) poticati sudjelovanje u naporima koje druga stranka ulaže u promicanje demokracije, među ostalim uvođenjem mjera kojima se olakšava sudjelovanje u misijama za promatranje izbora.

ČLANAK 5.

Upravljanje krizama

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost suradnji u promicanju međunarodnog mira i stabilnosti.
2. U tu svrhu stranke istražuju mogućnosti koordinacije aktivnosti upravljanja krizama, uključujući moguću suradnju u operacijama za upravljanje krizama.
3. Stranke rade na provedbi Sporazuma između Europske unije i Australije o uspostavi okvira za sudjelovanje Australije u europskim operacijama za upravljanje krizama.

ČLANAK 6.

Borba protiv širenja oružja za masovno uništenje

1. Stranke smatraju da širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke državnim i nedržavnim subjektima predstavlja jednu od najvećih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti.
2. Stranke su suglasne surađivati u borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njegove isporuke te joj doprinositi punom provedbom svojih postojećih obveza iz međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja te drugih odgovarajućih međunarodnih

sporazuma koje su stranke ratificirale ili im pristupile. Stranke su suglasne da ova odredba predstavlja ključan element ovog Sporazuma.

3. Stranke su nadalje suglasne surađivati i doprinostiti suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke:

- (a) poduzimanjem svih potrebnih koraka za, prema potrebi, potpisivanje ili ratifikaciju svih odgovarajućih međunarodnih instrumenata odnosno pristupanje tim instrumentima te njihovu potpunu provedbu i njihovo promicanje;
- (b) održavanjem djelotvornog sustava nacionalne kontrole izvoza za nadzor izvoza i provoza robe povezane s oružjem za masovno uništenje koji uključuje kontrolu krajnje uporabe tehnologija dvojne namjene te obuhvaća djelotvorne sankcije za kršenje kontrole izvoza;
- (c) promicanjem provedbe svih odgovarajućih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a;
- (d) suradnjom u okviru multilateralnih foruma i mehanizama za kontrolu izvoza s ciljem promicanja neširenja oružja za masovno uništenje;
- (e) suradnjom i usklađivanjem aktivnosti informiranja koje se odnose na kemijsku, biološku, radiološku i nuklearnu sigurnost, zaštitu i neširenje te na sankcije; i
- (f) prema potrebi i u skladu sa svojim nadležnostima, razmjenjujući bitne informacije o mjerama poduzetima na temelju ovog članka.

4. Stranke su suglasne održavati redovit politički dijalog za praćenje i konsolidaciju tih elemenata.

ČLANAK 7.

Malo i lako oružje i drugo konvencionalno oružje

1. Stranke uviđaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja te streljiva za to oružje, kao i njihovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje njima, zalihe osigurane na

neodgovarajući način i nekontrolirano širenje i dalje predstavljaju ozbiljnu prijetnju međunarodnome miru i sigurnosti.

2. Stranke su suglasne poštovati i u potpunosti provoditi svoje obveze u pogledu suzbijanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te streljivom za to oružje na temelju postojećih međunarodnih sporazuma koje su ratificirale ili kojima su pristupile Australija i Unija i/ili njezine države članice, u skladu sa svojim nadležnostima i rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a.
3. Stranke uviđaju važnost domaćih sustava kontrole za prijenos konvencionalnog oružja u skladu s postojećim međunarodnim normama. Stranke uviđaju važnost primjene takvih kontrola na odgovoran način s ciljem doprinošenja međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te smanjenju ljudske patnje, kao i važnost sprečavanja preusmjerenja konvencionalnog oružja.
4. Stranke se u tom pogledu obvezuju nastojati u cijelosti provesti Ugovor o trgovini oružjem i međusobno surađivati u okviru Ugovora, među ostalim u promicanju univerzalizacije i potpune provedbe Ugovora u svim državama članicama UN-a.
5. Stranke se obvezuju surađivati i osigurati usklađenost, komplementarnost i sinergiju svojih napora u rješavanju pitanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te streljivom za to oružje na globalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i nacionalnoj razini s ciljem osiguranja učinkovite provedbe embarga na oružje koje je uvelo Vijeće sigurnosti UN-a u skladu s Poveljom UN-a.

ČLANAK 8.

Teška kaznena djela od međunarodnog značaja i Međunarodni kazneni sud

1. Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena djela koja se odnose na međunarodnu zajednicu kao cjelinu ne smiju ostati nekažnjena te da je potrebno osigurati njihov djelotvoran kazneni progon poduzimanjem mjera na nacionalnoj ili međunarodnoj razini, među ostalim na Međunarodnom kaznenom sudu.
2. Stranke su suglasne surađivati u promicanju ciljeva Rimskog statuta te su u tu svrhu suglasne:
 - (a) nastaviti poduzimati korake za provedbu Rimskog statuta te razmotriti ratifikaciju i provedbu

povezanih instrumenata (poput Sporazuma o povlasticama i imunitetima Međunarodnoga kaznenog suda);

- (b) nastaviti promicati univerzalno pristupanje Rimskom statutu, među ostalim razmjenom iskustava s drugim državama u donošenju mjera potrebnih za ratifikaciju i provedbu Rimskog statuta; i
- (c) osiguravati cjelovitost Rimskog statuta štiteći njegova temeljna načela, među ostalim nesklapanjem sporazuma o neizručivanju (poznati i kao „sporazumi iz članka 98.”) s trećim državama te poticanjem drugih da ne sklapaju takve sporazume.

ČLANAK 9.

Suradnja u suzbijanju terorizma

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost sprečavanja i borbe protiv terorizma uz potpuno poštovanje vladavine prava i ljudskih prava te u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom, uključujući Povelju UN-a, međunarodne konvencije protiv terorizma te odgovarajuće rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, izbjegličko pravo i međunarodno humanitarno pravo.
2. Unutar tog okvira i uzimajući u obzir Globalnu antiterorističku strategiju UN-a sadržanu u Rezoluciji Opće skupštine UN-a 60/288 od 8. rujna 2006. i reviziju njezine provedbe, stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorističkih djela, osobito:
 - (a) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama potpore, u skladu s međunarodnim i nacionalnim pravom;
 - (b) razmjenom mišljenja o sredstvima i metodama koje se upotrebljavaju u borbi protiv terorizma, među ostalim u tehničkim područjima i u osposobljavanju, kao i dijeljenjem iskustava povezanih sa sprečavanjem terorizma;
 - (c) utvrđivanjem područja buduće suradnje, među ostalim u sprečavanju novačenja i radikalizacije te borbi protiv financiranja terorizma, kao i putem partnerstava s trećim zemljama;

- (d) kada je to moguće i prikladno, potporom regionalnim inicijativama za suradnju u području provedbe zakona u borbi protiv terorizma, na temelju potpunog poštovanja ljudskih prava i vladavine prava;
 - (e) suradnjom s ciljem jačanja međunarodnog konsenzusa o borbi protiv terorizma i njezinu normativnom okviru te radom na postizanju sporazuma o Sveobuhvatnoj konvenciji o međunarodnom terorizmu;
 - (f) promicanjem suradnje među državama članicama UN-a s ciljem učinkovite provedbe Globalne antiterorističke strategije UN-a svim primjerenim sredstvima; i
 - (g) razmjenom najboljih praksi u pogledu zaštite ljudskih prava u borbi protiv terorizma.
3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost zajedničkom radu, prema potrebi, na pružanju potpore u izgradnji kapaciteta za borbu protiv terorizma drugim državama kojima su potrebni resursi i stručna znanja za sprečavanje terorističkog djelovanja i odgovaranje na njega.
4. Stranke su suglasne blisko surađivati u okviru Globalnog foruma za borbu protiv terorizma i njegovih radnih skupina.
5. Stranke su suglasne održavati redovit dijalog na razini dužnosnika o borbi protiv terorizma.

ČLANAK 10.

Suradnja u regionalnim i međunarodnim organizacijama

Stranke se obvezuju surađivati razmjenom mišljenja i, prema potrebi, koordinacijom stajališta u međunarodnim i regionalnim organizacijama i forumima, uključujući UN i njegove specijalizirane agencije, Svjetsku trgovinsku organizaciju („WTO”), skupinu G20 („G20”), Odbor za financijsku stabilnost („FSB”), Organizaciju za gospodarsku suradnju i razvoj („OECD”), Grupu Svjetske banke i regionalne razvojne banke, Azijsko-europski sastanak („ASEM”), Organizaciju za europsku sigurnost i suradnju („OESS”), Regionalni forum ASEAN-a („ARF”), Forum pacifičkih otoka („PIF”) i Tajništvo Pacifičke zajednice.

ČLANAK 11.

Međunarodna sigurnost i kiberprostor

Stranke uviđaju važnost suradnje i razmjene mišljenja u području međunarodne sigurnosti i kiberprostora, među ostalim o pravilima ponašanja i primjeni međunarodnih propisa u kiberprostoru, razvoju mjera izgradnje povjerenja i izgradnji kapaciteta.

GLAVA III.

SURADNJA U PODRUČJU GLOBALNOG RAZVOJA I HUMANITARNE POMOĆI

ČLANAK 12.

Razvoj

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost doprinošenju održivom gospodarskom rastu i smanjenju siromaštva, jačanju suradnje u području međunarodnog razvoja te promicanju djelotvornosti pomoći i razvoja, s posebnim naglaskom na provedbu na nacionalnoj razini.
2. Stranke uviđaju vrijednost suradnje s ciljem osiguravanja većeg učinka, dosega i utjecaja razvojnih aktivnosti.
3. U tu su svrhu stranke suglasne:
 - (a) voditi redovit politički dijalog o razvojnoj suradnji;
 - (b) razmjenjivati mišljenja i, prema potrebi, koordinirati stajališta o razvojnim pitanjima u okviru regionalnih i međunarodnih foruma radi promicanja uključivog i održivog rasta za ljudski razvoj;

- (c) razmjenjivati informacije o svojim razvojnim programima i, prema potrebi, koordinirati djelovanje u vlastitim zemljama radi povećanja svojega doprinosa održivome gospodarskom rastu i smanjenju siromaštva promicanjem sinergija između svojih programa te poboljšanjem podjele rada i djelotvornosti na terenu; te
- (d) prema potrebi, u ime druge stranke sudjelovati u delegiranoj suradnji u pružanju pomoći na temelju dogovora koje zajednički utvrde stranke.

ČLANAK 13.

Humanitarna pomoć

Stranke ponovno potvrđuju svoju zajedničku predanost humanitarnoj pomoći te će nastojati prema potrebi odgovarati koordiniranim djelovanjima.

GLAVA IV.

SURADNJA U GOSPODARSKIM I TRGOVINSKIM PITANJIMA

ČLANAK 14.

Dijalog o ekonomskoj politici

Stranke su suglasne održavati dijalog između svojih nadležnih tijela te promicati razmjenu informacija i dijeljenje iskustava o svojim makroekonomskim politikama i trendovima, uključujući razmjenu informacija o koordinaciji gospodarskih politika u kontekstu regionalne gospodarske suradnje i integracije.

ČLANAK 15.

Dijalog i suradnja u trgovini i ulaganjima

1. Stranke se obvezuju surađivati u osiguravanju uvjeta za pojačanu međusobnu trgovinu i ulaganja te za njihovo promicanje.
2. Stranke su predane dijalogu na visokoj razini i suradnji u područjima povezanima s trgovinom i ulaganjima radi olakšavanja bilateralnih trgovinskih i investicijskih tokova, sprečavanja i uklanjanja nekarinskih prepreka trgovini i ulaganjima, poboljšanja transparentnosti te unapređivanja multilateralnoga trgovinskog sustava.
3. Dijalog o pitanjima trgovine i ulaganja uključuje:
 - (a) godišnji dijalog o trgovinskoj politici na razini viših dužnosnika, koji se nadopunjuje ministarskim sastancima o trgovini kada to odrede stranke;
 - (b) dijalog o trgovini poljoprivrednim proizvodima i njihovu stavljanju na tržište te o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima; i
 - (c) druge sektorske razmjene kada to odrede stranke.
4. Stranke se međusobno obavješćuju i razmjenjuju mišljenja o razvoju bilateralne i međunarodne trgovine, ulaganjima te trgovinskim i investicijskim aspektima drugih politika, uključujući regulatorna pitanja koja bi mogla utjecati na bilateralnu trgovinu i ulaganja.
5. Stranke razmjenjuju informacije o svojim politikama pristupa sporazumima o slobodnoj trgovini te odgovarajućim planovima tih sporazuma. Ovim se Sporazumom ne zahtijeva niti sprečava da stranke u budućnosti pregovaraju o međusobnom sporazumu o slobodnoj trgovini kojim bi se dopunile i proširile gospodarske odredbe ovog Sporazuma, ni da ga sklope.
6. Uviđajući vrijednost liberalizacije trgovine kao pokretača globalnoga gospodarskog rasta te važnost njezina provođenja u okviru multilateralnoga trgovinskog sustava utemeljenog na pravilima, stranke potvrđuju svoju predanost suradnji u okviru WTO-a s ciljem postizanja daljnje liberalizacije trgovine.

ČLANAK 16.

Ulaganje

Stranke promiču privlačno i stabilno okruženje za dvosmjerna ulaganja putem dijaloga čiji su ciljevi:

- (a) jačanje njihova međusobnog razumijevanja i suradnje u investicijskim pitanjima;
- (b) istraživanje mehanizama za olakšavanje investicijskih tokova; i
- (c) promicanje stabilnih, transparentnih, nediskriminirajućih i otvorenih pravila za ulagače, ne dovodeći u pitanje obveze stranaka u okviru povlaštenih trgovinskih sporazuma i drugih međunarodnih obveza.

ČLANAK 17.

Javna nabava

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost otvorenim i transparentnim okvirima javne nabave kojima se, u skladu s međunarodnim obvezama stranaka, promiču vrijednost za novac, konkurentna tržišta i nediskriminirajući postupci nabave te se tako unapređuje trgovina između stranaka.
2. Stranke su suglasne dodatno poboljšati svoja savjetovanja, suradnju te razmjenu iskustava i najboljih praksi u području javne nabave kada je riječ o pitanjima od obostranog interesa, među ostalim o njihovim regulatornim okvirima.
3. Stranke su suglasne istraživati načine dodatnog promicanja međusobnog pristupa svojim tržištima javne nabave te razmjenjivati mišljenja o mjerama i praksama kojima bi se moglo negativno utjecati na trgovinu u javnoj nabavi između njih.

ČLANAK 18.

Tehničke prepreke u trgovini

1. Stranke dijele stajalište da su veća kompatibilnost normi, tehničkih propisa i postupaka ocjene sukladnosti ključni element za olakšavanje trgovine.
2. Stranke uviđaju da im je u zajedničkom interesu smanjiti tehničke prepreke u trgovini te su suglasne u tu svrhu surađivati u okviru Sporazuma WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini i na temelju Sporazuma o uzajamnom priznavanju ocjena sukladnosti, certifikata i oznaka između Europske zajednice i Australije.

ČLANAK 19.

Sanitarna i fitosanitarna pitanja te pitanja dobrobiti životinja

1. Stranke su suglasne ojačati suradnju u sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima radi zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka na državnim područjima stranaka, uzimajući u obzir prava i obveze stranaka iz Sporazuma WTO-a o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera („Sporazum o SFS-u”).
2. Stranke u okviru Sporazuma o SFS-u te mjerodavnih međunarodnih standarda Codexa Alimentarius, Međunarodne konvencije o zaštiti bilja („IPPC”) i Svjetske organizacije za zdravlje životinja („OIE”) razmjenjuju informacije radi poboljšanja međusobnog razumijevanja sanitarnih i fitosanitarnih mjera te olakšavaju trgovinu između stranaka:
 - (a) redovitim sastancima u okviru primjerenih foruma koje odrede stranke, radi razmjene mišljenja o zakonodavstvu povezanom sa sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima te pitanjima dobrobiti životinja, provedbi, sustavima inspekcije i certifikacije te postupcima nadzora, kao i radi rješavanja pitanja koja se javljaju uslijed primjene sanitarnih i fitosanitarnih mjera;
 - (b) nastojanjem da se zahtjevi u pogledu uvoza primjenjuju na cjelokupno državno područje stranke izvoznice, uključujući primjenu načela regionalizacije;

- (c) u skladu sa Sporazumom o SFS-u:
- i. priznavanjem područja bez štetnika i bolesti te područja s niskom prisutnosti štetnika ili bolesti;
 - ii. provjerom cjelokupnog ili dijela sustava inspekcije i certifikacije stranke izvoznice;
- (d) razmjenom informacija o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima i pitanjima dobrobiti životinja koja utječu ili bi mogla utjecati na trgovinu između stranaka, kao što su hitne mjere, nove bolesti i štetnici te novi raspoloživi znanstveni dokazi.
3. Stranke su suglasne surađivati u pitanjima dobrobiti životinja i razmjenjivati informacije o njima.
4. Stranke će u sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima te pitanjima dobrobiti životinja surađivati i putem odgovarajućih multilateralnih okvira, uključujući WTO, Komisiju za Codex Alimentarius, OIE i IPPC.

ČLANAK 20.

Carina

Stranke u skladu sa svojim zakonodavstvima surađuju u području carina na bilateralnoj i multilateralnoj osnovi. U tu su svrhu osobito suglasne razmjenjivati iskustva i ispitivati mogućnosti pojednostavnjivanja carinskih postupaka, osiguravanja transparentnosti i jačanja suradnje u područjima kao što su olakšavanje trgovine, zaštita i sigurnost međunarodne trgovine te borba protiv carinskih prijevara.

ČLANAK 21.

Intelektualno vlasništvo

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost svojih prava i obveza u pogledu prava intelektualnog

vlasništva, uključujući autorsko pravo i srodna prava, žigove, oznake zemljopisnog podrijetla, industrijske dizajne, prava povezana sa zaštitom biljnih sorti i patente te njihovu provedbu u skladu s najvišim međunarodnim standardima kojih se svaka stranka pridržava.

2. Stranke su suglasne putem prikladnih oblika suradnje razmjenjivati informacije i dijeliti iskustva u području pitanja intelektualnog vlasništva koja se odnose na upravljanje pravima intelektualnog vlasništva te njihovu zaštitu i provedbu.

ČLANAK 22.

Politika tržišnog natjecanja

Stranke promiču tržišno natjecanje u gospodarskim aktivnostima provedbom svojih zakona i propisa o tržišnom natjecanju. Stranke su suglasne razmjenjivati informacije o politici tržišnog natjecanja i povezanim pitanjima te ojačati suradnju između svojih tijela nadležnih za tržišno natjecanje.

ČLANAK 23.

Usluge

Stranke uspostavljaju sadržajan dijalog s ciljem promicanja bilateralne trgovine uslugama te razmjene informacija o svojim regulatornim okruženjima.

ČLANAK 24.

Financijske usluge

Kada je riječ o financijskim uslugama, stranke su suglasne održavati razmjenu informacija i iskustava o svojim nadzornim i regulatornim okruženjima te jačati suradnju s ciljem poboljšanja računovodstvenog, revizijskog, nadzornog i regulatornog sustava u bankarstvu, osiguranju i drugim dijelovima financijskog sektora.

ČLANAK 25.

Oporezivanje

1. S ciljem jačanja i razvoja gospodarskih aktivnosti, uzimajući pritom u obzir potrebu za odgovarajućim regulatornim okvirom, stranke priznaju i obvezuju se provoditi načela dobrog upravljanja u području poreza, uključujući transparentnost, razmjenu informacija i izbjegavanje štetnih poreznih praksa.
2. U skladu sa svojim nadležnostima stranke surađuju, među ostalim u okviru odgovarajućih međunarodnih foruma, s ciljem poboljšanja međunarodne suradnje u području poreza te olakšavanja naplate zakonitih poreznih prihoda, poštujući načela dobrog upravljanja iz stavka 1.

ČLANAK 26.

Transparentnost

Stranke uviđaju važnost transparentnosti i pravičnog postupka u primjeni svojih zakona i propisa povezanih s trgovinom kao što je utvrđeno u članku X. Općeg sporazuma o carinama i trgovini („GATT iz 1994.”) i članku III. Općeg sporazuma o trgovini uslugama („GATS”) te su u tu svrhu suglasne pojačati suradnju i razmjenu informacija radi promicanja kvalitete i uspješnosti regulatornog okvira te načela dobrog upravnog postupanja.

ČLANAK 27.

Sirovine

1. Stranke uviđaju da je transparentan pristup utemeljen na tržištu najbolji način za stvaranje okruženja pogodnog za ulaganja u proizvodnju sirovina i trgovinu njima te za poticanje njihove učinkovite raspodjele i uporabe.

2. Uzimajući u obzir svoje gospodarske politike i ciljeve te radi poticanja trgovine, stranke su suglasne pojačati suradnju u pitanjima koja se odnose na sirovine s ciljem jačanja globalnog okvira za trgovinu sirovinama utemeljenog na pravilima te promicanja transparentnosti na globalnim tržištima sirovina.
3. Teme za suradnju mogu uključivati, među ostalim:
 - (a) pitanja ponude i potražnje, pitanja bilateralne trgovine i ulaganja, kao i pitanja od interesa koja proizlaze iz međunarodne trgovine;
 - (b) regulatorne okvire stranaka; i
 - (c) najbolje prakse povezane s održivim razvojem rudarskih industrija, uključujući politiku o mineralima, prostorno planiranje i postupke izdavanja dozvola.
4. Stranke će surađivati u obliku bilateralnih dijaloga ili u okviru odgovarajućih plurilateralnih okruženja ili međunarodnih institucija.

ČLANAK 28.

Trgovina i održivi razvoj

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine i ulaganja na način kojim se doprinosi cilju održivog razvoja te nastoje osigurati postizanje tog cilja u odgovarajućim područjima svojih gospodarskih odnosa.
2. Stranke priznaju pravo svake stranke na uspostavu vlastitih razina domaće zaštite okoliša i rada te na prilagodbu ili izmjenu svojih odgovarajućih zakona i politika u skladu sa svojim obvezama prema međunarodno priznatim standardima i sporazumima.
3. Stranke uviđaju i da bi trebale izbjegavati poticanje trgovine ili ulaganja snižavanjem ili ponudom snižavanja razina zaštite zajamčenih nacionalnim zakonima o okolišu ili radu.
4. Stranke razmjenjuju informacije i dijele iskustva o svojim djelovanjima s ciljem promicanja

usklađenosti i uzajamne potpore među trgovinskim, društvenim i ekološkim ciljevima, među ostalim u aspektima iz glave VIII., te jačaju dijalog i suradnju u pitanjima održivog razvoja koja se mogu pojaviti u kontekstu trgovinskih odnosa.

ČLANAK 29.

Poslovna suradnja

1. Stranke potiču jačanje veza između poduzeća te unapređuju veze između vlade i poduzeća s pomoću dvosmjernih posjeta i aktivnosti koje uključuju poduzeća, među ostalim u okviru ASEM-a.
2. Ta je suradnja osobito usmjerena na poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća. Ta suradnja, među ostalim, može uključivati:
 - (a) poticanje prijenosa tehnologije;
 - (b) razmjenu dobrih praksi u pristupu financijskim sredstvima;
 - (c) promicanje društvene odgovornosti poduzeća; i
 - (d) razvoj postojeće suradnje u području standarda i ocjenjivanja sukladnosti.
3. Stranke su suglasne olakšavati i razvijati dijalog i suradnju između svojih agencija nadležnih za promicanje trgovine i ulaganja.

ČLANAK 30.

Civilno društvo

Stranke potiču dijalog vladinih i nevladinih organizacija kao što su sindikati, poslodavci, poslovna udruženja te gospodarske i industrijske komore s ciljem promicanja trgovine i ulaganja u područjima od obostranog interesa.

ČLANAK 31.

Turizam

Uvidajući vrijednost turizma u produbljivanju međusobnog razumijevanja i uvažavanja naroda Unije i Australije te gospodarske koristi od rasta turizma, stranke su suglasne surađivati s ciljem porasta turizma u oba smjera između Unije i Australije.

GLAVA V.

SURADNJA U PODRUČJU PRAVDE, SLOBODE I SIGURNOSTI

ČLANAK 32.

Pravna suradnja

1. Stranke uviđaju važnost međunarodnoga privatnog prava te pravne i pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima za podupiranje okruženja kojim se olakšavaju međunarodna trgovina i ulaganja te mobilnost ljudi. Stranke su suglasne jačati svoju suradnju, među ostalim pregovorima o međunarodnim sporazumima, poput onih donesenih u okviru Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu, te njihovom ratifikacijom i provedbom.
2. Stranke su suglasne prema potrebi olakšavati i poticati arbitražno rješavanje međunarodnih građanskih i privatnih trgovačkih sporova u skladu s primjenjivim međunarodnim instrumentima.
3. Kada je riječ o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima, stranke unapređuju suradnju u području uzajamne pravne pomoći na temelju odgovarajućih međunarodnih instrumenata. Tobi, prema potrebi, moglo uključiti pristupanje odgovarajućim instrumentima UN-a i njihovu provedbu. Isto tako, prema potrebi može uključivati potporu odgovarajućim instrumentima Vijeća Europe, kao i suradnju između odgovarajućih australskih tijela i Eurojusta.

ČLANAK 33.

Suradnja u pogledu izvršavanja zakonodavstva

Stranke su suglasne surađivati na razini tijela, agencija i službi za izvršavanje zakonodavstva te doprinostiti zaustavljanju i uklanjanju transnacionalnih kaznenih prijetnji koje su zajedničke strankama. Ta suradnja može biti u obliku uzajamne pomoći u istragama, razmjene istražnih tehnika, zajedničkog obrazovanja i osposobljavanja osoblja za izvršavanje zakonodavstva te bilo koje druge vrste zajedničkih aktivnosti i pomoći koju zajednički odrede stranke.

ČLANAK 34.

Suzbijanje terorizma, transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i korupcije

1. Stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorizma kako je utvrđeno u članku 9.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost suradnji u području sprečavanja i suzbijanja organiziranog, gospodarskog i financijskog kriminaliteta, korupcije, krivotvorenja i nezakonitih transakcija te je ostvaruju u potpunosti poštujući svoje postojeće uzajamne međunarodne obveze u tom području, uključujući obveze u pogledu učinkovite suradnje u povratu imovine ili financijskih sredstava stečenih korupcijom.
3. U kontekstu sprečavanja, otkrivanja, istraživanja i kaznenog progona kaznenih djela terorizma ili teških transnacionalnih kaznenih djela stranke priznaju važnost Sporazuma između Europske unije i Australije o obradi i prijenosu podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) od strane zračnih prijevoznika australskoj carinskoj i graničnoj službi.
4. Stranke promiču provedbu Konvencije UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i njezinih dopunskih protokola, što uključuje promicanje snažnih i učinkovitih mehanizama za reviziju.
5. Stranke ujedno promiču provedbu Konvencije UN-a protiv korupcije, uključujući primjenu snažnog mehanizma za reviziju, uzimajući u obzir načela transparentnosti i sudjelovanja civilnog

društva.

ČLANAK 35.

Borba protiv nedopuštenih droga

1. Stranke u okviru svojih ovlasti i nadležnosti surađuju kako bi osigurale uravnotežen i jedinstven pristup umanjivanju štete koju nedopuštene droge nanose pojedincima, obiteljima i zajednicama. Politike i djelovanja u području droga usmjereni su na učvršćivanje struktura za suzbijanje nedopuštenih droga, smanjenje opskrbe i trgovine nedopuštenim drogama te potražnje za njima, na rješavanje zdravstvenih i društvenih posljedica zlouporabe droga, na odvikavanje od ovisnosti, kao i na nastavak suradnje u djelotvornoj borbi protiv zlouporabe kemijskih prekursora koji se upotrebljavaju u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga i psihotropnih tvari.
2. Stranke surađuju s ciljem uklanjanja transnacionalnih kriminalnih mreža uključenih u trgovinu drogom, među ostalim, razmjenu informacija i obavještajnih podataka, osposobljavanjem ili dijeljenjem najboljih praksi, uključujući posebne istražne tehnike. Nastojanja se osobito usmjeravaju protiv prodiranja počinitelja kaznenih djela u područje zakonitog gospodarstva.
3. Stranke surađuju u rješavanju problema novih psihoaktivnih tvari, među ostalim razmjenu informacija i obavještajnih podataka prema potrebi.

ČLANAK 36.

Borba protiv kiberkriminaliteta

1. Stranke jačaju suradnju s ciljem sprečavanja i suzbijanja kriminaliteta u području visokih tehnologija, kiberkriminaliteta te elektroničkog kriminaliteta te širenja nezakonitih sadržaja, uključujući terorističke sadržaje, internetom, razmjenjujući informacije i praktična iskustva te poštujući svoje nacionalno zakonodavstvo i međunarodne obveze iz područja ljudskih prava u okviru svojih odgovornosti.

2. Stranke razmjenjuju podatke u područjima obrazovanja i osposobljavanja istražitelja kiberkriminaliteta, istraživanja kiberkriminaliteta i digitalne forenzične znanosti.
3. Stranke promiču Budimpeštansku konvenciju o kiberkriminalitetu kao globalni standard protiv kiberkriminaliteta na svim odgovarajućim razinama.

ČLANAK 37.

Borba protiv pranja novca i financiranja terorizma

1. Stranke ponovno potvrđuju potrebu za suradnjom u sprečavanju uporabe njihovih financijskih sustava za „pranje” prihoda od svih kaznenih djela, uključujući trgovinu drogama i korupciju, te u suzbijanju financiranja terorizma. Ta se suradnja proteže na povrat imovine ili sredstava stečenih kaznenim djelima.
2. Stranke razmjenjuju odgovarajuće informacije u okviru svojih zakonodavstava i provode odgovarajuće mjere za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma u skladu sa standardima koje su donijela mjerodavna međunarodna tijela koja djeluju u tom području, kao što je Radna skupina za financijsko djelovanje („FATF”).

ČLANAK 38.

Migracije i azil

1. Stranke su suglasne pojačati dijalog i suradnju u pitanjima migracija, azila, sudjelovanja i raznolikosti.
2. Suradnja može uključivati razmjenu informacija o pristupima nezakonitoj imigraciji, krijumčarenju ljudi i trgovanju njima, azilu, socijalnom i gospodarskom sudjelovanju migranata, upravljanju granicama, vizama, biometrijskim podacima i sigurnosti isprava.
3. Stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i kontroli nezakonite imigracije. U tu svrhu:

- (a) Australija je dužna ponovno prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području neke države članice na njezin zahtjev i bez nepotrebnih formalnosti kojima se uzrokuju neprimjerene odgode;
- (b) svaka država članica dužna je ponovno prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području Australije na njezin zahtjev i bez nepotrebnih formalnosti kojima se uzrokuju neprimjerene odgode; i
- (c) Države članice i Australija svojim će državljanima u tu svrhu izdati odgovarajuće osobne isprave.

4. Stranke su dužne, na zahtjev bilo koje od stranaka, istražiti mogućnost sklapanja sporazuma o ponovnom prihvatu između Australije i Europske unije. Pritom će se razmotriti odgovarajući mehanizmi za ponovni prihvrat državljanina trećih zemalja i osoba bez državljanstva.

ČLANAK 39.

Konzularna zaštita

- 1. Australija je suglasna da diplomatska i konzularna tijela svih zastupljenih država članica mogu ostvarivati konzularnu zaštitu¹ u Australiji u ime drugih država članica koje nemaju dostupno stalno predstavništvo u Australiji.
- 2. Unija i države članice suglasne su da diplomatska i konzularna tijela Australije mogu ostvarivati konzularnu zaštitu u ime treće zemlje i da treće zemlje mogu ostvarivati konzularnu zaštitu u ime Australije u Uniji u mjestima u kojima Australija ili predmetna treća zemlja nema dostupno stalno predstavništvo.
- 3. Svrha je stavaka 1. i 2. ukinuti sve zahtjeve za obavijest ili pristanak koji bi se inače mogli

¹ Australija može pristati na to da se u ovom članku umjesto izraza „konzularne funkcije” upotrebljava izraz „konzularna zaštita” pod uvjetom da su tim izrazom obuhvaćene funkcije iz članka 9. Direktive Vijeća (EU) 2015/637 od 20. travnja 2015. o mjerama koordinacije i suradnje za olakšavanje pružanja konzularne zaštite građanima Unije bez predstavništva u trećim zemljama te o stavljanju izvan snage Odluke 95/553/EZ te pod uvjetom da te funkcije uključuju izdavanje hitnih putovnica i/ili putnih isprava.

primjenjivati.

4. Stranke su suglasne olakšati dijalog svojih nadležnih tijela o konzularnim poslovima.

ČLANAK 40.

Zaštita osobnih podataka

1. Stranke su suglasne surađivati s ciljem osiguravanja visoke razine zaštite osobnih podataka u skladu s odgovarajućim međunarodnim standardima, uključujući Smjernice OECD-a o zaštiti privatnosti i prekograničnom protoku osobnih podataka.
2. Suradnja u području zaštite osobnih podataka može, među ostalim, uključivati razmjenu informacija i stručnog znanja. Može uključivati i suradnju među regulatornim pandanima u tijelima kao što su Radna skupina OECD-a za sigurnost informacija i privatnost te Globalna mreža za provedbu privatnosti.

GLAVA VI.

SURADNJA U PODRUČJU ISTRAŽIVANJA, INOVACIJA I INFORMACIJSKOG DRUŠTVA

ČLANAK 41.

Znanost, istraživanje i inovacije

1. Stranke su suglasne pojačati svoju suradnju u područjima znanosti, istraživanja i inovacija s ciljem potpore ili nadopune Sporazuma o znanstvenoj i tehničkoj suradnji između Europske zajednice i Australije.
2. Pojačanom se suradnjom, među ostalim, nastoji:

- (a) rješavati ključne zajedničke društvene izazove za Australiju i Uniju, koje je razmotrio i utvrdio Zajednički odbor za suradnju u području znanosti i tehnologije osnovan na temelju članka 5. Sporazuma o znanstvenoj i tehničkoj suradnji između Europske zajednice i Australije;
 - (b) uključiti niz dionika iz javnoga i privatnoga inovacijskog sektora, uključujući mala i srednja poduzeća, kako bi se olakšalo iskorištavanje rezultata zajedničkih istraživanja i postizanje obostrano korisnih komercijalnih i/ili širih društvenih ishoda;
 - (c) dodatno povećati mogućnosti za iskorištavanje prilika koje se istraživačima iz Australije i Unije pružaju u okviru istraživačkih i inovacijskih programa obje stranaka, među ostalim:
 - i. pružanjem sveobuhvatnih informacija o programima i mogućnostima sudjelovanja;
 - ii. pružanjem pravovremenih informacija o nadolazećim strateškim prioritetima;
 - iii. istraživanjem mogućnosti uporabe i jačanja mehanizama suradnje kao što su *twinning*, zajednički pozivi i usklađeni pozivi na podnošenje prijedloga; i
 - (d) istražiti mogućnosti zajedničkog rada Australije i Unije na pokretanju šire regionalne i međunarodne suradnje u području istraživanja i inovacija te sudjelovanja u njoj.
3. Stranke u skladu s vlastitim zakonima i propisima potiču sudjelovanje privatnog i javnog sektora te civilnog društva na svojem državnom teritoriju u aktivnostima jačanja suradnje.
4. Pojačana suradnja usmjerena je na sva područja civilnog istraživanja i inovacija, koja uključuju, ali nisu ograničena na:
- (a) rješavanje društvenih izazova u područjima od obostranog interesa i unapređivanje ključnih razvojnih tehnologija, uključujući znanost o svemiru;
 - (b) istraživačku infrastrukturu, uključujući e-infrastrukturu, i razmjenu informacija o pitanjima kao što su pristup istraživačkim infrastrukturama, upravljanje njima te osiguravanje sredstava i određivanje prioriteta za njih; i

- (c) jačanje mobilnosti istraživača između Australije i Unije.

ČLANAK 42.

Informacijsko društvo

1. Uviđajući da su informacijske i komunikacijske tehnologije ključni elementi suvremenog života te da su od iznimne važnosti za gospodarski i socijalni razvoj, stranke su suglasne razmjenjivati mišljenja o svojim politikama u tom području.
2. Suradnja u tom području može biti usmjerena, među ostalim, na:
 - (a) razmjenu mišljenja o različitim aspektima informacijskog društva, posebno o politikama i propisima o elektroničkoj komunikaciji, uključujući univerzalne usluge, licenciranje i opća ovlaštenja, zaštitu privatnosti i osobnih podataka, e-upravu i otvorenu upravu, internetsku sigurnost te neovisnost i učinkovitost regulatornih tijela;
 - (b) međusobnu povezanost i interoperabilnost istraživačkih mreža te infrastruktura i usluga u području računarstva i znanstvenih podataka, među ostalim u regionalnom kontekstu;
 - (c) standardizaciju, certifikaciju i širenje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija;
 - (d) aspekte sigurnosti, povjerenja i privatnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija i usluga, uključujući promicanje internetske sigurnosti, suzbijanje zlouporabe informacijske tehnologije i svih oblika elektroničkih medija te razmjenu informacija; i
 - (e) razmjenu mišljenja o mjerama za rješavanje pitanja međunarodne cijene mobilnog roaminga, među ostalim u smislu prepreke trgovini „iza granice”.

GLAVA VII.

SURADNJA U PODRUČJU OBRAZOVANJA I KULTURE

ČLANAK 43.

Obrazovanje, osposobljavanje i mladi

1. Stranke priznaju ključni doprinos obrazovanja i osposobljavanja stvaranju kvalitetnih radnih mjesta i održivom rastu gospodarstava utemeljenih na znanju te uviđaju da im je u obostranom interesu surađivati u području obrazovanja i osposobljavanja te u pitanjima povezanima s mladima.
2. U skladu sa svojim zajedničkim interesima i ciljevima politika o obrazovanju stranke se obvezuju nastaviti dijalog EU-a i Australije o politikama obrazovanja i osposobljavanja te podupirati odgovarajuće aktivnosti suradnje u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Ta se suradnja odnosi na sve sektore obrazovanja i može biti, među ostalim, u obliku:
 - (a) mobilnosti pojedinaca promicanjem i olakšavanjem razmjene studenata, akademskog i administrativnog osoblja u ustanovama tercijarnog obrazovanja, nastavnika te osoba koje rade s mladima;
 - (b) zajedničkih projekata suradnje među institucijama obrazovanja i osposobljavanja u Uniji i Australiji s ciljem promicanja razvoja kurikuluma, zajedničkih studijskih programa i diploma te mobilnosti nastavnika i studenata;
 - (c) institucionalne suradnje, povezanosti i partnerstava s ciljem promicanja razmjene iskustava i znanja te djelotvornih poveznica između obrazovanja, istraživanja i inovacija; i
 - (d) podrške reformi politike u obliku dijaloga, studija, konferencija, seminara, radnih skupina, utvrđivanja mjerila te razmjene informacija i dobre prakse, posebno u pogledu Bolonjskog i Kopenhaškog procesa te alata Unije za postizanje transparentnosti.

ČLANAK 44.

Kulturna, audiovizualna i medijska suradnja

1. Stranke su suglasne promicati bliskiju suradnju u sektoru kulture i kreativnom sektoru radi

poboljšanja, među ostalim, uzajamnog razumijevanja i poznavanja kultura.

2. Stranke nastoje poduzeti odgovarajuće mjere kako bi promicale kulturne razmjene i provodile zajedničke inicijative u različitim područjima kulture koristeći se dostupnim instrumentima i okvirima suradnje.
3. Stranke nastoje poticati mobilnost kulturnih djelatnika i umjetničkih djela između Australije i Europske unije i njezinih država članica.
4. Stranke potiču međukulturni dijalog između organizacija civilnog društva te pojedinaca iz svih stranaka.
5. Stranke su suglasne surađivati, osobito s pomoću političkog dijaloga, u okviru odgovarajućih međunarodnih foruma, posebno u okviru Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), s ciljem ostvarivanja zajedničkih ciljeva i promicanja kulturne raznolikosti, uključujući provedbom Konvencije UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja.
6. Stranke potiču, podupiru i olakšavaju razmjene, suradnju i dijalog između institucija i stručnjaka u području medija i audiovizualnih djelatnosti.
7. Stranke su suglasne podržati kulturnu suradnju u okviru ASEM-a, posebno putem aktivnosti Azijsko-europske zaklade („ASEF”).

GLAVA VIII.

SURADNJA U PODRUČJU ODRŽIVOG RAZVOJA, ENERGIJE I PROMETA

ČLANAK 45.

Okoliš i prirodni resursi

1. Stranke su suglasne da je potreba zaštite i očuvanja prirodnih resursa i biološke raznolikosti te održivog upravljanja njima temelj razvoja sadašnjih i budućih generacija.
2. Stranke jačaju suradnju na zaštiti okoliša i uključuju pitanja okoliša u sve sektore suradnje, među ostalim u međunarodnom i regionalnom kontekstu, posebno u pogledu:
 - (a) održavanja dijaloga na visokoj razini o pitanjima okoliša;
 - (b) sudjelovanja u multilateralnim sporazumima o okolišu i njihove provedbe te, prema potrebi, iznalaženja zajedničkog stajališta stranaka o pitanjima okoliša, uključujući putem sudjelovanja u multilateralnim forumima;
 - (c) promicanja održive uporabe genetskih resursa i poticanja pristupa njima u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim ugovorima koji se primjenjuju u tom području, a koje su stranke ratificirale ili im pristupile; i
 - (d) poticanja razmjene informacija, tehničkih znanja i praksi u pogledu okoliša, u područjima kao što su:
 - i. primjena i provedba zakonodavstva o okolišu;
 - ii. učinkovitost resursa te održiva potrošnja i proizvodnja;
 - iii. očuvanje i održiva uporaba biološke raznolikosti;
 - iv. upravljanje kemikalijama i otpadom;
 - v. vodna politika; i
 - vi. očuvanje te kontrola zagađenja i uništavanja obalnog i morskog okoliša.

ČLANAK 46.

1. Stranke uviđaju zajedničku globalnu prijetnju klimatskih promjena i potrebu djelovanja svih zemalja s ciljem smanjenja emisija radi stabilizacije koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razini kojom bi se spriječio opasan antropogeni utjecaj na klimatski sustav. Stranke jačaju suradnju u tom području u okviru svojih nadležnosti i ne dovodeći u pitanje rasprave u okviru drugih foruma, kao što je Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama („UNFCCC”). Ciljevi te suradnje uključuju, ali nisu ograničeni na:

- (a) suzbijanje klimatskih promjena, s konačnim ciljem stabilizacije koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi, uzimajući u obzir najnovije znanstvene informacije i potrebu za prijelaz na gospodarstva s niskim emisijama uz istodoban nastavak održivog gospodarskog rasta nacionalno primjerenim aktivnostima ublažavanja i prilagodbe;
- (b) razmjenu stručnog znanja i informacija o osmišljavanju, provedbi i razvoju domaćih politika ublažavanja i pristupa ublažavanju, prema potrebi uključujući tržišne mehanizme;
- (c) razmjenu stručnog znanja i informacija o instrumentima financiranja javnog i privatnog sektora za klimatske aktivnosti;
- (d) suradnju u istraživanju, razvoju, širenju, uporabi i prijenosu tehnologija s niskim emisijama radi smanjenja emisija stakleničkih plinova te zagovaranje učinkovite uporabe resursa uz istodobno održavanje gospodarskog rasta;
- (e) razmjenu iskustava, stručnog znanja i najboljih praksi, prema potrebi, u pogledu praćenja i analize učinaka stakleničkih plinova te razvoja programâ za ublažavanje i prilagodbu i strategija za niske emisije;
- (f) podupiranje, prema potrebi, mjera ublažavanja i prilagodbe u zemljama u razvoju;
- (g) suradnju na postizanju čvrstog i pravno obvezujućeg međunarodnog klimatskog sporazuma koji se primjenjuje na sve zemlje.

2. U tu svrhu, stranke suglasne održavati redovit dijalog i suradnju na političkoj i tehničkoj razini, i bilateralno i u okviru odgovarajućih plurilateralnih i multilateralnih foruma.

ČLANAK 47.

Civilna zaštita

Stranke uviđaju potrebu za smanjenjem učinka prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem. Stranke potvrđuju svoju zajedničku predanost promicanju mjera sprečavanja, ublažavanja, pripravnosti i odgovora kako bi povećale otpornost društva i infrastrukture te, prema potrebi, suradnji na bilateralnoj i multilateralnoj političkoj razini s ciljem postizanja napretka u ostvarenju tih ciljeva.

ČLANAK 48.

Energija

Stranke prepoznaju važnost energetskeg sektora i uloge funkcionalnog energetskeg tržišta za održivi razvoj, gospodarski rast, doprinos ostvarenju međunarodno usuglašanih razvojnih ciljeva i suradnju radi rješavanja globalnih ekoloških i klimatskih izazova te nastoje, u okviru svojih nadležnosti, pojačati suradnju u tom području s ciljem:

- (a) razvoja politika za povećanje energetske sigurnosti;
- (b) promicanja globalne trgovine energijom i ulaganja u području energije;
- (c) poboljšanja konkurentnosti;
- (d) poboljšanja funkcioniranja globalnih energetskeg tržišta;
- (e) razmjene informacija i iskustava u politici u okviru postojećih multilateralnih energetskeg foruma;
- (f) promicanja razvoja i uvođenja čistih, raznovrsnih i održivih energetskeg tehnologija, uključujući energetske tehnologije iz obnovljivih izvora energije i s niskim emisijama;

- (g) postizanja racionalne uporabe energije s doprinosima od dobavljača i potrošača promicanjem energetske učinkovitosti u proizvodnji, prijevozu, distribuciji i krajnjoj uporabi; i
- (h) razmjene najboljih praksi u istraživanju i proizvodnji energije.

ČLANAK 49.

Promet

1. Stranke nastoje surađivati u svim odgovarajućim područjima prometne politike, uključujući integriranu prometnu politiku, s ciljem poboljšanja kretanja robe i putnika, promicanja sigurnosti i zaštite u pomorskom i zračnom prometu, zaštite okoliša te povećanja učinkovitosti svojih prometnih sustava.
2. Suradnjom između stranaka u tom području nastoje se promicati:
 - (a) razmjene podataka o njihovim prometnim politikama i praksama, uključujući pravovremeno obavješćivanje o predloženim promjenama regulatornih sustava koje utječu na njihove prometne sektore;
 - (b) jačanje odnosa između Australije i Unije u području zrakoplovstva, poboljšanje pristupa tržištu i mogućnosti ulaganja te širenje i produbljivanje suradnje u području sigurnosti i zaštite zračnog prometa te gospodarskih propisa o industriji zračnog prometa s ciljem podupiranja regulatorne usklađenosti i uklanjanja prepreka u poslovanju, kao i suradnje u upravljanju zračnim prometom;
 - (c) dijalog i suradnja u postizanju ciljeva neograničenog pristupa međunarodnom pomorskom tržištu i trgovini na temelju poštenog tržišnog natjecanja na komercijalnoj osnovi;
 - (d) dijalog i suradnja u prometnim pitanjima povezanim s okolišem;
 - (e) dijalog i suradnja s ciljem uzajamnog priznavanja vozačkih dozvola; i
 - (f) suradnja u okviru međunarodnih foruma o prometu.

ČLANAK 50.

Poljoprivreda i ruralni razvoj

1. Stranke su suglasne poticati suradnju u području poljoprivrede i ruralnog razvoja.
2. Područja u kojima bi se mogle razmotriti aktivnosti suradnje uključuju, ali nisu ograničena na, poljoprivrednu politiku, politiku ruralnog razvoja, oznake zemljopisnog podrijetla, diversifikaciju i restrukturiranje poljoprivrednih sektora te održivu poljoprivredu.

ČLANAK 51.

Održivo upravljanje šumama

Stranke su suglasne poticati suradnju, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, na održivom upravljanju šumama i povezanim politikama i propisima, uključujući mjere za borbu protiv nezakonite sječe stabala i povezane trgovine, kao i promicanje dobrog upravljanja šumama.

ČLANAK 52.

Pomorstvo i ribarstvo

1. Stranke jačaju dijalog i suradnju u pitanjima od zajedničkog interesa u području ribarstva i pomorstva. Stranke nastoje promicati dugoročno očuvanje morskih živih resursa i održivo upravljanje njima, razmjenjivati informacije putem regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom („RFMO-ovi”) i u okviru regionalnih dogovora te multilateralnih foruma kao što je Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu („FAO”), promicati mjere sprečavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova („ribolov NNN”) te primjenjivati pristup upravljanju koji se temelji na ekosustavu i promicati suradnju u istraživanju održivosti u pomorstvu i ribarstvu.

2. Stranke surađuju s ciljem:

- (a) poticanja razvoja, provedbe i poštovanja djelotvornih mjera kojima se osiguravaju dugoročno očuvanje ribolovnih resursa u nadležnosti RFMO-ova i održivo upravljanje njima ili mehanizama u kojima sudjeluju kao stranka;
- (b) osiguravanja multilateralnog upravljanja u okviru odgovarajućeg RFMO-a vrlo migratornim ribljim stokovima na području njihova rasprostranjenja;
- (c) promicanja integriranog pristupa pomorstvu na međunarodnoj razini; i
- (d) ulaganja najvećeg truda u olakšavanje učlanjenja u RFMO-ove, kako je primjereno, u kojima je jedna stranka članica, a druga suradnica.

3. Stranke održavaju redovne periodične dijaloge usporedo s drugim sastancima na razini viših dužnosnika radi jačanja dijaloga i suradnje, kao i s ciljem razmjene informacija i iskustava o ribarstvenoj politici i pitanjima u području pomorstva.

ČLANAK 53.

Zapošljavanje i socijalna pitanja

1. Stranke su suglasne pojačati suradnju u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, uključujući u kontekstu globalizacije i demografskih promjena. Ulažu se naponi s ciljem promicanja suradnje i razmjene informacija i iskustava u pogledu zapošljavanja i radnih pitanja. Područja suradnje mogu uključivati razmjene u pogledu politike zapošljavanja, regionalne i socijalne kohezije, socijalne integracije, sustava socijalne sigurnosti, industrijskih odnosa, razvoja cjeloživotnih vještina, zapošljavanja mladih, zdravlja i sigurnosti na radnome mjestu, nediskriminacije i jednakosti, uključujući ravnopravnost spolova, kao i društvene odgovornosti poduzeća te dostojanstvenog rada.

2. Stranke ponovno potvrđuju potrebu promicanja potpunog i produktivnog zapošljavanja i dostojanstvenog rada kao ključnog elementa održivog razvoja i smanjenja siromaštva. U tom kontekstu stranke se pozivaju na Deklaraciju Međunarodne organizacije rada („ILO”) o socijalnoj

pravdi za pravednu globalizaciju.

3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost poštovanju, promicanju i ostvarivanju međunarodno priznatih standarda rada i socijalnih standarda, kako su utvrđeni u Deklaraciji ILO-a o temeljnim pravima i načelima pri radu.

4. Oblici suradnje mogu obuhvaćati, među ostalim, posebne programe, projekte i inicijative, u skladu s uzajamnim dogovorom, kao i dijalog o temama od zajedničkog interesa na bilateralnoj ili multilateralnoj razini.

ČLANAK 54.

Zdravlje

Stranke su suglasne poticati uzajamnu suradnju te razmjenu informacija i iskustava s politikom u područjima zdravlja i djelotvornog upravljanja prekograničnim zdravstvenim problemima.

GLAVA IX.

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLANAK 55.

Drugi sporazumi ili dogovori

1. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma ili dogovora u bilo kojem području suradnje koje je obuhvaćeno područjem primjene Sporazuma. Takvi su posebni sporazumi sastavni dio ukupnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom.

2. Ovim se Sporazumom ne utječe na tumačenje, provedbu ili primjenu drugih sporazuma između stranaka niti se oni dovode u pitanje. Posebno, odredbama ovog Sporazuma o rješavanju sporova ni na koji se način ne zamjenjuju odredbe o rješavanju sporova iz drugih sporazuma

između stranaka niti se na njih utječe.

3. Stranke uviđaju da iznimno hitan slučaj, kako je definiran u članku 57. stavku 7., može poslužiti i kao osnova za suspenziju ili raskid drugih sporazuma između stranaka. U takvim se okolnostima stranke za rješavanje takvih sporova služe odredbama o rješavanju sporova, suspenziji i raskidu iz tih drugih sporazuma.

ČLANAK 56.

Zajednički odbor

1. Stranke osnivaju Zajednički odbor koji čine predstavnici stranaka.
2. Zajednički odbor održava savjetovanja s ciljem olakšavanja provedbe i unapređivanja općih ciljeva ovog Sporazuma te očuvanja sveukupne usklađenosti u odnosima između EU-a i Australije.
3. Zajednički odbor:
 - (a) promiče učinkovitu provedbu ovog Sporazuma;
 - (b) prati razvoj sveobuhvatnog bilateralnog odnosa između stranaka, uključujući sporazume;
 - (c) prema potrebi traži podatke od odborâ ili drugih tijela osnovanih na temelju ostalih sporazuma između stranaka i razmatra sva izvješća koja oni podnesu;
 - (d) razmjenjuje stajališta i daje prijedloge o svim pitanjima od zajedničkog interesa, među ostalim o budućim djelovanjima i raspoloživim sredstvima za njihovo provođenje;
 - (e) određuje prioritete i, prema potrebi, sljedeće korake ili planove djelovanja u odnosu na svrhu ovog Sporazuma;
 - (f) iznalazi primjerene metode sprečavanja problema koji mogu nastati u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom;

- (g) nastoji u skladu s člankom 57. riješiti sve sporove koji proizlaze iz primjene ili tumačenja ovog Sporazuma;
- (h) provjerava informacije koje je stranka dostavila u skladu s člankom 57.; i
- (i) donosi odluke, prema potrebi, za provedbu posebnih aspekata ovog Sporazuma.

4. Zajednički odbor djeluje na temelju konsenzusa. On donosi svoj poslovnik. Može osnivati pododbore i radne skupine za rješavanje određenih pitanja.

5. Zajednički odbor obično se sastaje jednom godišnje, naizmjenično u Uniji i Australiji. Posebni sastanci Zajedničkog odbora održavaju se na zahtjev bilo koje stranke. Zajedničkim odborom supredsjećaju obje stranke. Odbor se obično sastaje na razini viših dužnosnika, ali može se sastati i na ministarskoj razini. Zajednički odbor može djelovati i putem video ili telefonske veze te razmjenom informacija e-poštom.

ČLANAK 57.

Načini provedbe i rješavanje sporova

1. U duhu uzajamnog poštovanja i suradnje utjelovljenog u ovom Sporazumu stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjenje svojih obveza iz ovog Sporazuma.
2. Stranke su suglasne, na zahtjev bilo koje stranke, savjetovati se što prije o neslaganjima koja se mogu pojaviti u provedbi ovog Sporazuma. U slučaju različitih mišljenja u pogledu primjene ili tumačenja ovog Sporazuma, bilo koja stranka može se obratiti Zajedničkom odboru. Stranke s ciljem pravovremenog i sporazumnog rješavanja neslaganja Zajedničkom odboru dostavljaju sve informacije koje su potrebne za temeljito ispitivanje problema.
3. U iznimno hitnom slučaju bilo koja stranka odmah upućuje predmet Zajedničkom odboru s ciljem postizanja pravovremenog i svima prihvatljivog rješenja te dostavlja sve informacije koje su potrebne za temeljito ispitivanje situacije. Ako Zajednički odbor na razini viših dužnosnika ne može riješiti situaciju u roku od 15 dana od početka savjetovanja te najkasnije 30 dana od upućivanja predmeta Zajedničkom odboru, predmet se prosljeđuje na hitno savjetovanje na ministarskoj razini

u dodatnom razdoblju od 15 dana.

4. U malo vjerojatnom i neočekivanom slučaju nepronalaska uzajamno prihvatljivog rješenja u roku od 15 dana od početka savjetovanja na ministarskoj razini i najkasnije 45 dana od datuma upućivanja predmeta Zajedničkom odboru, bilo koja stranka može odlučiti poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu ovog Sporazuma, uključujući suspenziju odredaba ili raskid Sporazuma. Stranke uviđaju da iznimno hitan slučaj može poslužiti i kao osnova za poduzimanje prikladnih mjera izvan ovog Sporazuma, u skladu s pravima i obvezama stranaka iz drugih sporazuma između stranaka ili na temelju općeg međunarodnog prava. U Uniji bi se odluka o suspenziji donijela jednoglasno. U Australiji bi odluku o suspenziji donijela Vlada Australije u skladu sa svojim zakonima i propisima.

5. Stranke su suglasne da svaka odluka o poduzimanju primjerenih mjera u skladu sa stavkom 4. mora biti valjano obrazložena. Pisana obavijest o odluci odmah se upućuje drugoj stranci. Stranke su suglasne da sve takve mjere moraju biti proporcionalne te u skladu s člankom 55. stavkom 2., kao i s općim načelima međunarodnog prava.

6. Ako je mjera donesena u skladu sa stavkom 4., ukida se čim se ukloni razlog za njezino poduzimanje. Stranka koja se poziva na stavak 4. neprekidno preispituje razvoj situacije kojom je ta odluka bila potaknuta te povlači poduzete mjere čim je to opravdano.

7. Stranke su suglasne da za potrebe točnog tumačenja i praktične primjene ovog Sporazuma izraz „iznimno hitan slučaj” znači da je jedna od stranaka počinila iznimno tešku i suštinsku povredu obveza opisanih u članku 2. stavku 2. i članku 6. stavku 2. ovog Sporazuma, što je uzrokovalo situaciju koja zahtijeva neodloživu reakciju druge stranke. Stranke smatraju da bi iznimno teška i suštinska povreda članka 2. stavka 2. ili članka 6. stavka 2. morala biti takve vrste da ugrožava međunarodni mir i sigurnost.

8. U slučajevima u kojima bi se stanje u nekoj trećoj zemlji po ozbiljnosti i prirodi moglo smatrati jednakim iznimno hitnom slučaju, stranke na zahtjev bilo koje od njih nastoje održati hitna savjetovanja radi razmjene mišljenja o situaciji te razmatranja mogućih reakcija.

GLAVA X.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 58.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma pojam „stranke“ znači Unija ili njezine države članice, ili Unija i njezine države članice, u skladu sa svojim nadležnostima, s jedne strane, i Australija, s druge strane.

ČLANAK 59.

Financijska suradnja

1. Pri provedbi programa pomoći u okviru svojih politika razvojne suradnje stranke surađuju u sprečavanju i borbi protiv nepravilnosti, prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti na štetu financijskih interesa stranaka.
2. U tu svrhu nadležna tijela Unije i Australije razmjenjuju informacije, uključujući osobne podatke, u skladu sa svojim važećim zakonodavstvom te provode savjetovanja na zahtjev jedne od stranaka.
3. Europski ured za borbu protiv prijevара i nadležna tijela Australije mogu se sporazumjeti o daljnjoj suradnji u području borbe protiv prijevара, uključujući sklapanje operativnih dogovora.

ČLANAK 60.

Otkrivanje informacija

1. Stranke na odgovarajući način štite informacije koje se razmjenjuju na temelju ovog Sporazuma, u skladu s javnim interesom u pogledu pristupa informacijama.
2. Ni jedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se u smislu da se njome od stranaka zahtijeva razmjena informacija ili dopuštanje pristupa zajedničkim informacijama čijim bi se otkrivanjem:

(a) dovelo u pitanje:

- i. javnu sigurnost;
- ii. obavještajna, obrambena i vojna pitanja;
- iii. međunarodne odnose;
- iv. financijsku, monetarnu ili ekonomsku politiku;
- v. privatnost; ili
- vi. legitimne poslovne interese ili poslovanje; ili

(b) na neki drugi način štetilo javnom interesu.

3. U slučaju dijeljenja informacija vrste kojih su navedene u ovom članku, stranka primateljica te informacije objavljuje ili otkriva isključivo uz suglasnost druge stranke ili kada je to potrebno radi poštovanja njezinih pravnih obveza.

4. Ni jednom odredbom ovog Sporazuma nije predviđeno odstupanje od prava, obveza ili odgovornosti stranaka u okviru bilateralnih sporazuma ili dogovora koji se odnose na klasificirane podatke razmijenjene između stranaka.

ČLANAK 61.

Stupanje na snagu, privremena primjena, trajanje i raskid

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu 30 dana nakon datuma na koji su stranke jedna drugu obavijestile o dovršetku pravnih postupaka potrebnih u tu svrhu.

2. Neovisno o stavku 1. Australija i Unija mogu do njegova stupanja na snagu privremeno primjenjivati odredbe ovog Sporazuma koje su zajednički odredile. Takva privremena primjena

počinje 30 dana nakon datuma na koji su Australija i Unija jedna drugu obavijestile o dovršetku svojih unutarnjih postupaka potrebnih za takvu privremenu primjenu.

3. Ovaj se Sporazum primjenjuje na neodređeno razdoblje. Bilo koja stranka može uputiti pisanu obavijest drugoj stranci o svojoj namjeri otkazivanja ovog Sporazuma. Otkaz proizvodi učinke šest mjeseci nakon obavijesti.

ČLANAK 62.

Obavijesti

Obavijesti u skladu s člankom 61. upućuju se Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije ili Ministarstvu vanjskih poslova i trgovine Australije ili njihovim organizacijama sljednicama.

ČLANAK 63.

Teritorijalna primjena

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na područjima na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije i pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima te, s druge strane, na državnom području Australije.

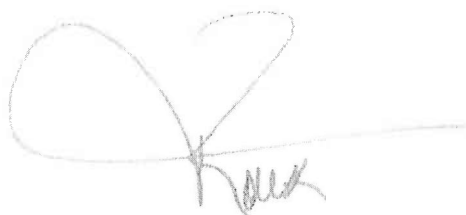
ČLANAK 64.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Съставено в Манила на седми август две хиляди и седемнадесета година.
 Hecho en Manila el siete de agosto de dos mil diecisiete.
 V Manile dne sedmého srpna roku dva tisíce sedmnáct.
 Udfærdiget i Manilla den syvende august to tusind og sytten.
 Geschehen zu Manila am siebten August zweitausendsiebzehn.
 Kahe tuhande seitsmeteistkümnenda aasta augustikuu seitsmendal päeval Manilas.
 Έγινε στη Μανίλα, στις επτά Αυγούστου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.
 Done at Manila on the seventh day of August in the year two thousand and seventeen.
 Fait à Manille, le sept août deux mille dix-sept.
 Sastavljeno u Manili sedmog dana kolovoza dvije tisuće sedamnaeste godine.
 Fatto a Manila, addì sette agosto duemiladiciassette.
 Manilā, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada septītajā augustā.
 Priimta du tūkstančiai septynioliktų metų rugpjūčio septintą dieną Maniloje.
 Kelt Manilában, a kétezer-tizenhetedik év augusztus havának hetedik napján.
 Magħmul f'Manila fis-seba' jum ta' Awwissu fis-sena elfejn u sbatax.
 Gedaan te Manilla, zeven augustus tweeduizend zeventien.
 Sporządzono w Manili dnia siódmego sierpnia roku dwa tysiące siedemnastego.
 Feito em Manila, em sete de agosto de dois mil e dezassete.
 Întocmit la Manila la șapte august două mii șaptesprezece.
 V Manile sedemnásteho augusta dvetisíc sedemnást'.
 V Manili, dne sedmega avgusta leta dva tisoč sedemnajst.
 Tehty Manilassa seitsemäntenä päivänä elokuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.
 Som skedde i Manila den sjunde augusti år tjugohundrasjutton.

Voor het Koninkrijk België
 Pour le Royaume de Belgique
 Für das Königreich Belgien

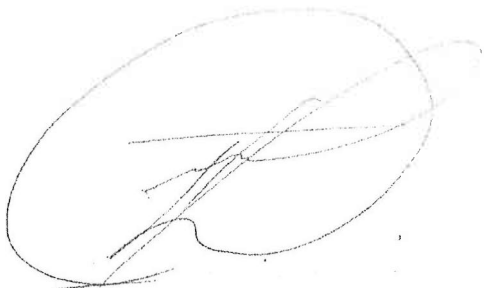

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized letter 'B' with a horizontal line through it, enclosed within a large, irregular oval shape.

Za Českou republiku

A handwritten signature in black ink, appearing as a series of connected, fluid strokes that form a name, possibly 'Krupa'.

For Kongeriget Danmark

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized letter 'K' followed by several connected, fluid strokes.

Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected, fluid strokes that form a name, possibly 'M. Müller'.

Eesti Vabariigi nimel

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected, fluid strokes that form a name, possibly 'M. Kallas'.

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

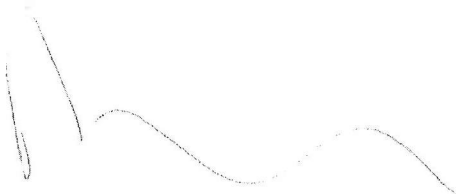
Για την Ελληνική Δημοκρατία

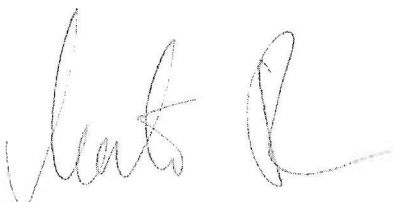
Por el Reino de España

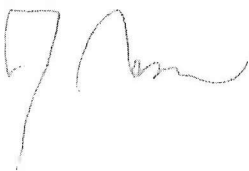
Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

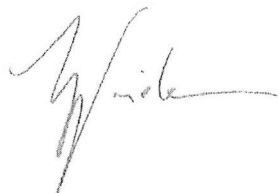
Latvijas Republikas vārdā –

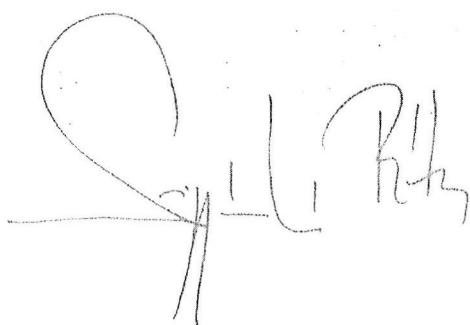
Lietuvos Respublikos vardu

Pour la Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

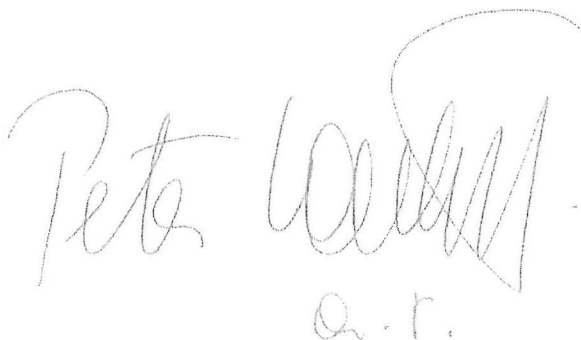
Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

o.r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

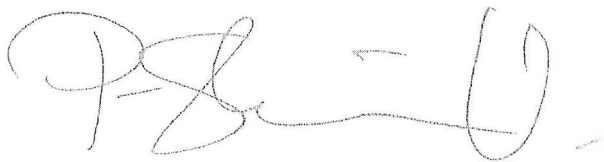

Za Slovenskú republiku

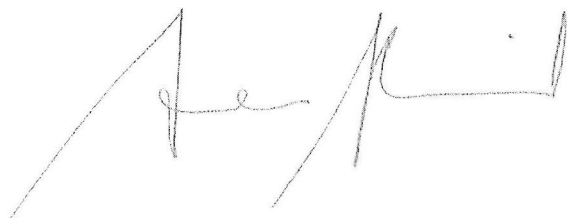

Suomen tasavallan puolesta

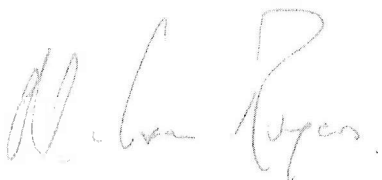
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз

Por la Unión Europea

Za Evropskou unii

For Den Europæiske Union

Für die Europäische Union

Euroopa Liidu nimel

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση

For the European Union

Pour l'Union européenne

Za Europsku uniju

Per l'Unione europea

Eiropas Savienības vārdā –

Europos Sąjungos vardu

Az Európai Unió részéről

Għall-Unjoni Ewropea

Voor de Europese Unie

W imieniu Unii Europejskiej

Pela União Europeia

Pentru Uniunea Europeană

Za Európsku úniu

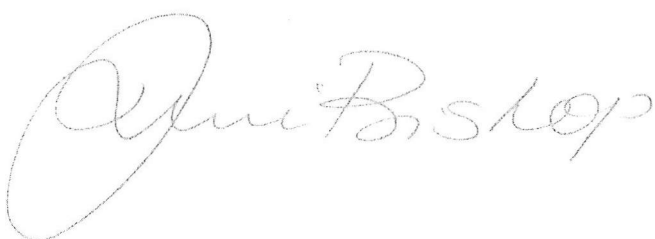
Za Evropsko unijo

Euroopan unionin puolesta

För Europeiska unionen

For Australia

Članak 3.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je središnjih tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Sporazumom iz članka 1. ovoga Zakona.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi, te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96).

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Okvirni sporazum između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane, sukladno odredbi članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96), čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana njegovim odredbama.

Članak 2. sadrži tekst Okvirnog sporazuma između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane, u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. utvrđuje se da je provedba ovoga Zakona u djelokrugu središnjih tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Sporazumom iz članka 1. ovoga Zakona.

Člankom 4. utvrđuje se da na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi. Podaci o njegovom stupanju na snagu objavit će se sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96).

Člankom 5. uređuje se stupanje na snagu Zakona.

Prilog – Preslika teksta Okvirnog sporazuma u izvorniku na hrvatskom jeziku.

OKVIRNI SPORAZUM
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I AUSTRALIJE, S DRUGE STRANE

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija“,

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

države članice Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

s jedne strane, i

AUSTRALIJA,

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR svoje zajedničke vrijednosti te bliske povijesne, političke, gospodarske i kulturne veze,

POZDRAVLJAJUĆI napredak postignut u razvoju svojih dugotrajnih i uzajamno korisnih odnosa donošenjem Zajedničke deklaracije o odnosima između Europske unije i Australije od 26. lipnja 1997. te provedbom Programa za suradnju iz 2003.,

UVIĐAJUĆI obnovljeno zalaganje i suradnju Australije i Europske unije od pokretanja Partnerskog okvira između Australije i Europske unije donesenog 29. listopada 2008.,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost ciljevima i načelima Povelje Ujedinjenih naroda („Povelja UN-a”) te jačanju uloge Ujedinjenih naroda („UN”),

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost demokratskim načelima i ljudskim pravima kako su utvrđena u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i u drugim mjerodavnim međunarodnim instrumentima za ljudska prava, kao i načelima vladavine prava i dobrog upravljanja,

NAGLAŠAVAJUĆI sveobuhvatnu prirodu svojeg odnosa i važnost uspostave dosljednog okvira za promicanje razvoja tog odnosa,

IZRAŽAVAJUĆI zajedničku volju da se njihovi odnosi razvijaju u osnaženo partnerstvo,

POTVRĐUJUĆI svoju želju da ojačaju i razvijaju svoj politički dijalog i suradnju,

ODLUČNE učvrstiti, produbiti i diversificirati suradnju u područjima od obostranog interesa na bilateralnoj, regionalnoj i globalnoj razini te radi obostrane koristi,

IZRAŽAVAJUĆI svoju predanost stvaranju okruženja koje pogoduje rastu bilateralne trgovine i ulaganja,

POTVRĐUJUĆI svoju volju za jačanjem suradnje u području pravde, slobode i sigurnosti,

PREPOZNAJUĆI obostrane koristi od poboljšane suradnje u području obrazovanja, kulture, istraživanja i inovacija,

IZRAŽAVAJUĆI svoju volju za promicanjem održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, društvenoj i ekološkoj dimenziji,

NADOVEZUJUĆI SE na sporazume sklopljene između Unije i Australije, posebno one koji se odnose na znanost, zračni prijevoz, vino, sigurnost klasificiranih podataka, postupke ocjenjivanja sukladnosti za industrijske proizvode i razmjenu podataka o putnicima u zračnom prometu,

NAPOMINJUĆI da, ako stranke u okviru ovog Sporazuma odluče sklopiti posebne sporazume u području slobode, sigurnosti i pravde koje Unija treba sklapati u skladu s dijelom trećim glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odredbe takvih budućih sporazuma ne bi obvezivale Ujedinjenu Kraljevinu i/ili Irsku, osim ako Unija, istodobno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili Irskom u pogledu njihovih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Australiju da su takvi budućí sporazumi postali obvezujućí za Ujedinjenu Kraljevinu i/ili Irsku kao dio Unije u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Isto tako, sve naredne unutarnje mjere Unije koje treba donijeti na temelju gore navedene glave V. radi provedbe ovog Sporazuma ne bi obvezivale Ujedinjeno Kraljevstvo i/ili Irsku, osim ako su dostavili obavijest da žele sudjelovati u tim mjerama ili ih prihvatiti u skladu s Protokolom br. 21. Napominjući i da bi takvi budućí sporazumi ili takve naredne unutarnje mjere Unije bile obuhvaćene Protokolom br. 22 o stajalištu Danske priloženom navedenim Ugovorima,

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

SVRHA I TEMELJ SPORAZUMA

ČLANAK 1.

Svrha Sporazuma

1. Svrha je ovog Sporazuma:

- (a) uspostaviti osnaženo partnerstvo između stranaka;
- (b) predvidjeti okvir za olakšavanje i promicanje suradnje u brojnim područjima od obostranog interesa; te
- (c) poboljšati suradnju s ciljem razvoja rješenja za regionalne i globalne izazove.

2. U tom kontekstu stranke potvrđuju svoju predanost jačanju političkog dijaloga na visokoj razini te ponovno potvrđuju zajedničke vrijednosti i zajednička načela koja su temelj njihovih bilateralnih odnosa i suradnje.

ČLANAK 2.

Temelj suradnje

1. Stranke su suglasne na temelju zajedničkih vrijednosti i zajedničkih interesa jačati svoj strateški odnos i unapređivati suradnju na bilateralnoj, regionalnoj i globalnoj razini.
2. Stranke potvrđuju svoju predanost demokratskim načelima, ljudskim pravima i temeljnim slobodama te vladavini prava. Poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda kako su utvrđeni u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima te kako su izraženi u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima i Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te u drugim međunarodnim instrumentima za ljudska prava koje su stranke ratificirale ili kojima su pristupile te poštovanje načela vladavine prava temelj je unutarnjih i međunarodnih politika obiju stranaka i predstavlja ključan element ovog Sporazuma.
3. Stranke potvrđuju svoju snažnu potporu Povelji UN-a i zajedničkim vrijednostima koje su u njoj izražene.
4. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja i gospodarskog rasta, doprinošenju ostvarenju međunarodno usuglašenih razvojnih ciljeva i suradnji s ciljem rješavanja globalnih ekoloških izazova, uključujući klimatske promjene.
5. Stranke naglašavaju svoju zajedničku predanost sveobuhvatnoj prirodi svojih bilateralnih odnosa te očuvanju sveukupne usklađenosti u tom pogledu na temelju ovog Sporazuma.

6. Provedba ovog Sporazuma temelji se na načelima dijaloga, međusobnog poštovanja, ravnopravnog partnerstva, konsenzusa i poštovanja međunarodnog prava.

GLAVA II.

POLITIČKI DIJALOG I SURADNJA U PITANJIMA VANJSKE POLITIKE I SIGURNOSTI

ČLANAK 3.

Politički dijalog

1. Stranke su suglasne unaprijediti svoj redoviti politički dijalog.
2. Političkim se dijalogom nastoji:
 - (a) promicati razvoj bilateralnih odnosa; i
 - (b) ojačati zajedničke pristupe stranaka te utvrditi opseg suradnje u regionalnim i globalnim izazovima i pitanjima.
3. Dijalog između stranaka posebno se odvija u sljedećim oblicima:
 - (a) savjetovanja, sastanci i posjeti na razini čelnika koji se održavaju kad god to stranke smatraju potrebnim;

- (b) savjetovanja, sastanci i posjeti na ministarskoj razini, uključujući savjetovanja na razini ministara vanjskih poslova te ministarske sastanke o trgovini i drugim pitanjima koja odrede stranke, a koji se održavaju u prigodama i na mjestima koje odrede stranke;
- (c) redoviti sastanci viših dužnosnika, koji se, prema potrebi, održavaju na temu bilateralnih pitanja, vanjske politike, međunarodne sigurnosti, borbe protiv terorizma, trgovine, razvojne suradnje, klimatskih promjena i drugih pitanja koja odrede stranke;
- (d) sektorski dijalozi o pitanjima od zajedničkog interesa; i
- (e) razmjene izaslanstava i drugih kontakata između Parlamenta Australije i Europskog parlamenta.

ČLANAK 4.

Predanost demokratskim načelima, ljudskim pravima i vladavini prava

Stranke su suglasne:

- (a) promicati osnovna načela u pogledu demokratskih vrijednosti, ljudskih prava i vladavine prava, uključujući u okviru multilateralnih foruma;
- (b) surađivati i usklađivati se, prema potrebi, među ostalim i s trećim zemljama, u pogledu praktičnog unapređivanja demokratskih načela, ljudskih prava i vladavine prava;

- (c) poticati sudjelovanje u naporima koje druga stranka ulaže u promicanje demokracije, među ostalim uvođenjem mjera kojima se olakšava sudjelovanje u misijama za promatranje izbora.

ČLANAK 5.

Upravljanje krizama

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost suradnji u promicanju međunarodnog mira i stabilnosti.
2. U tu svrhu stranke istražuju mogućnosti koordinacije aktivnosti upravljanja krizama, uključujući moguću suradnju u operacijama za upravljanje krizama.
3. Stranke rade na provedbi Sporazuma između Europske unije i Australije o uspostavi okvira za sudjelovanje Australije u europskim operacijama za upravljanje krizama.

ČLANAK 6.

Borba protiv širenja oružja za masovno uništenje

1. Stranke smatraju da širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke državnim i nedržavnim subjektima predstavlja jednu od najvećih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti.

2. Stranke su suglasne surađivati u borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njegove isporuke te joj doprinosti punom provedbom svojih postojećih obveza iz međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja te drugih odgovarajućih međunarodnih sporazuma koje su stranke ratificirale ili im pristupile. Stranke su suglasne da ova odredba predstavlja ključan element ovog Sporazuma.

3. Stranke su nadalje suglasne surađivati i doprinosti suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke:

- (a) poduzimanjem svih potrebnih koraka za, prema potrebi, potpisivanje ili ratifikaciju svih odgovarajućih međunarodnih instrumenata odnosno pristupanje tim instrumentima te njihovu potpunu provedbu i njihovo promicanje;
- (b) održavanjem djelotvornog sustava nacionalne kontrole izvoza za nadzor izvoza i provoza robe povezane s oružjem za masovno uništenje koji uključuje kontrolu krajnje uporabe tehnologija dvojne namjene te obuhvaća djelotvorne sankcije za kršenje kontrole izvoza;
- (c) promicanjem provedbe svih odgovarajućih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a;
- (d) suradnjom u okviru multilateralnih foruma i mehanizama za kontrolu izvoza s ciljem promicanja neširenja oružja za masovno uništenje;
- (e) suradnjom i usklađivanjem aktivnosti informiranja koje se odnose na kemijsku, biološku, radiološku i nuklearnu sigurnost, zaštitu i neširenje te na sankcije; i
- (f) prema potrebi i u skladu sa svojim nadležnostima, razmjenjujući bitne informacije o mjerama poduzetima na temelju ovog članka.

4. Stranke su suglasne održavati redovit politički dijalog za praćenje i konsolidaciju tih elemenata.

ČLANAK 7.

Malo i lako oružje i drugo konvencionalno oružje

1. Stranke uviđaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja te streljiva za to oružje, kao i njihovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje njima, zalihe osigurane na neodgovarajući način i nekontrolirano širenje i dalje predstavljaju ozbiljnu prijetnju međunarodnome miru i sigurnosti.

2. Stranke su suglasne poštovati i u potpunosti provoditi svoje obveze u pogledu suzbijanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te streljivom za to oružje na temelju postojećih međunarodnih sporazuma koje su ratificirale ili kojima su pristupile Australija i Unija i/ili njezine države članice, u skladu sa svojim nadležnostima i rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a.

3. Stranke uviđaju važnost domaćih sustava kontrole za prijenos konvencionalnog oružja u skladu s postojećim međunarodnim normama. Stranke uviđaju važnost primjene takvih kontrola na odgovoran način s ciljem doprinošenja međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te smanjenju ljudske patnje, kao i važnost sprečavanja preusmjerenja konvencionalnog oružja.

4. Stranke se u tom pogledu obvezuju nastojati u cijelosti provesti Ugovor o trgovini oružjem i međusobno surađivati u okviru Ugovora, među ostalim u promicanju univerzalizacije i potpune provedbe Ugovora u svim državama članicama UN-a.

5. Stranke se obvezuju surađivati i osigurati usklađenost, komplementarnost i sinergiju svojih napora u rješavanju pitanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te streljivom za to oružje na globalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i nacionalnoj razini s ciljem osiguranja učinkovite provedbe embarga na oružje koje je uvelo Vijeće sigurnosti UN-a u skladu s Poveljom UN-a.

ČLANAK 8.

Teška kaznena djela od međunarodnog značaja i Međunarodni kazneni sud

1. Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena djela koja se odnose na međunarodnu zajednicu kao cjelinu ne smiju ostati nekažnjena te da je potrebno osigurati njihov djelotvoran kazneni progon poduzimanjem mjera na nacionalnoj ili međunarodnoj razini, među ostalim na Međunarodnom kaznenom sudu.

2. Stranke su suglasne surađivati u promicanju ciljeva Rimskog statuta te su u tu svrhu suglasne:

(a) nastaviti poduzimati korake za provedbu Rimskog statuta te razmotriti ratifikaciju i provedbu povezanih instrumenata (poput Sporazuma o povlasticama i imunitetima Međunarodnoga kaznenog suda);

- (b) nastaviti promicati univerzalno pristupanje Rimskom statutu, među ostalim razmjenom iskustava s drugim državama u donošenju mjera potrebnih za ratifikaciju i provedbu Rimskog statuta; i
- (c) osiguravati cjelovitost Rimskog statuta štiteći njegova temeljna načela, među ostalim nesklapanjem sporazuma o neizručivanju (poznati i kao „sporazumi iz članka 98.”) s trećim državama te poticanjem drugih da ne sklapaju takve sporazume.

ČLANAK 9.

Suradnja u suzbijanju terorizma

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost sprečavanja i borbe protiv terorizma uz potpuno poštovanje vladavine prava i ljudskih prava te u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom, uključujući Povelju UN-a, međunarodne konvencije protiv terorizma te odgovarajuće rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, izbjegličko pravo i međunarodno humanitarno pravo.
2. Unutar tog okvira i uzimajući u obzir Globalnu antiterorističku strategiju UN-a sadržanu u Rezoluciji Opće skupštine UN-a 60/288 od 8. rujna 2006. i reviziju njezine provedbe, stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorističkih djela, osobito:
 - (a) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama potpore, u skladu s međunarodnim i nacionalnim pravom;

- (b) razmjenom mišljenja o sredstvima i metodama koje se upotrebljavaju u borbi protiv terorizma, među ostalim u tehničkim područjima i u osposobljavanju, kao i dijeljenjem iskustava povezanih sa sprečavanjem terorizma;
 - (c) utvrđivanjem područja buduće suradnje, među ostalim u sprečavanju novačenja i radikalizacije te borbi protiv financiranja terorizma, kao i putem partnerstava s trećim zemljama;
 - (d) kada je to moguće i prikladno, potporom regionalnim inicijativama za suradnju u području provedbe zakona u borbi protiv terorizma, na temelju potpunog poštovanja ljudskih prava i vladavine prava;
 - (e) suradnjom s ciljem jačanja međunarodnog konsenzusa o borbi protiv terorizma i njezinu normativnom okviru te radom na postizanju sporazuma o Sveobuhvatnoj konvenciji o međunarodnom terorizmu;
 - (f) promicanjem suradnje među državama članicama UN-a s ciljem učinkovite provedbe Globalne antiterorističke strategije UN-a svim primjerenim sredstvima; i
 - (g) razmjenom najboljih praksi u pogledu zaštite ljudskih prava u borbi protiv terorizma.
3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost zajedničkom radu, prema potrebi, na pružanju potpore u izgradnji kapaciteta za borbu protiv terorizma drugim državama kojima su potrebni resursi i stručna znanja za sprečavanje terorističkog djelovanja i odgovaranje na njega.

4. Stranke su suglasne blisko surađivati u okviru Globalnog foruma za borbu protiv terorizma i njegovih radnih skupina.
5. Stranke su suglasne održavati redovit dijalog na razini dužnosnika o borbi protiv terorizma.

ČLANAK 10.

Suradnja u regionalnim i međunarodnim organizacijama

Stranke se obvezuju surađivati razmjenom mišljenja i, prema potrebi, koordinacijom stajališta u međunarodnim i regionalnim organizacijama i forumima, uključujući UN i njegove specijalizirane agencije, Svjetsku trgovinsku organizaciju („WTO”), skupinu G20 („G20”), Odbor za financijsku stabilnost („FSB”), Organizaciju za gospodarsku suradnju i razvoj („OECD”), Grupu Svjetske banke i regionalne razvojne banke, Azijsko-euroopski sastanak („ASEM”), Organizaciju za europsku sigurnost i suradnju („OESS”), Regionalni forum ASEAN-a („ARF”), Forum pacifičkih otoka („PIF”) i Tajništvo Pacifičke zajednice.

ČLANAK 11.

Međunarodna sigurnost i kiberprostor

Stranke uviđaju važnost suradnje i razmjene mišljenja u području međunarodne sigurnosti i kiberprostora, među ostalim o pravilima ponašanja i primjeni međunarodnih propisa u kiberprostoru, razvoju mjera izgradnje povjerenja i izgradnji kapaciteta.

GLAVA III.

SURADNJA U PODRUČJU GLOBALNOG RAZVOJA I HUMANITARNE POMOĆI

ČLANAK 12.

Razvoj

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost doprinošenju održivom gospodarskom rastu i smanjenju siromaštva, jačanju suradnje u području međunarodnog razvoja te promicanju djelotvornosti pomoći i razvoja, s posebnim naglaskom na provedbu na nacionalnoj razini.
2. Stranke uviđaju vrijednost suradnje s ciljem osiguravanja većeg učinka, dosega i utjecaja razvojnih aktivnosti.
3. U tu su svrhu stranke suglasne:
 - (a) voditi redovit politički dijalog o razvojnoj suradnji;
 - (b) razmjenjivati mišljenja i, prema potrebi, koordinirati stajališta o razvojnim pitanjima u okviru regionalnih i međunarodnih foruma radi promicanja uključivog i održivog rasta za ljudski razvoj;

- (c) razmjenjivati informacije o svojim razvojnim programima i, prema potrebi, koordinirati djelovanje u vlastitim zemljama radi povećanja svojega doprinosa održivome gospodarskom rastu i smanjenju siromaštva promicanjem sinergija između svojih programa te poboljšanjem podjele rada i djelotvornosti na terenu; te
- (d) prema potrebi, u ime druge stranke sudjelovati u delegiranoj suradnji u pružanju pomoći na temelju dogovora koje zajednički utvrde stranke.

ČLANAK 13.

Humanitarna pomoć

Stranke ponovno potvrđuju svoju zajedničku predanost humanitarnoj pomoći te će nastojati prema potrebi odgovarati koordiniranim djelovanjima.

GLAVA IV.

SURADNJA U GOSPODARSKIM I TRGOVINSKIM PITANJIMA

ČLANAK 14.

Dijalog o ekonomskoj politici

Stranke su suglasne održavati dijalog između svojih nadležnih tijela te promicati razmjenu informacija i dijeljenje iskustava o svojim makroekonomskim politikama i trendovima, uključujući razmjenu informacija o koordinaciji gospodarskih politika u kontekstu regionalne gospodarske suradnje i integracije.

ČLANAK 15.

Dijalog i suradnja u trgovini i ulaganjima

1. Stranke se obvezuju surađivati u osiguravanju uvjeta za pojačanu međusobnu trgovinu i ulaganja te za njihovo promicanje.
2. Stranke su predane dijalogu na visokoj razini i suradnji u područjima povezanima s trgovinom i ulaganjima radi olakšavanja bilateralnih trgovinskih i investicijskih tokova, sprečavanja i uklanjanja nekarinskih prepreka trgovini i ulaganjima, poboljšanja transparentnosti te unapređivanja multilateralnoga trgovinskog sustava.

3. Dijalog o pitanjima trgovine i ulaganja uključuje:

- (a) godišnji dijalog o trgovinskoj politici na razini viših dužnosnika, koji se nadopunjuje ministarskim sastancima o trgovini kada to odrede stranke;
- (b) dijalog o trgovini poljoprivrednim proizvodima i njihovu stavljanju na tržište te o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima; i
- (c) druge sektorske razmjene kada to odrede stranke.

4. Stranke se međusobno obavješćuju i razmjenjuju mišljenja o razvoju bilateralne i međunarodne trgovine, ulaganjima te trgovinskim i investicijskim aspektima drugih politika, uključujući regulatorna pitanja koja bi mogla utjecati na bilateralnu trgovinu i ulaganja.

5. Stranke razmjenjuju informacije o svojim politikama pristupa sporazumima o slobodnoj trgovini te odgovarajućim planovima tih sporazuma. Ovim se Sporazumom ne zahtijeva niti sprečava da stranke u budućnosti pregovaraju o međusobnom sporazumu o slobodnoj trgovini kojim bi se dopunile i proširile gospodarske odredbe ovog Sporazuma, ni da ga sklope.

6. Uviđajući vrijednost liberalizacije trgovine kao pokretača globalnoga gospodarskog rasta te važnost njezina provođenja u okviru multilateralnoga trgovinskog sustava utemeljenog na pravilima, stranke potvrđuju svoju predanost suradnji u okviru WTO-a s ciljem postizanja daljnje liberalizacije trgovine.

ČLANAK 16.

Ulaganje

Stranke promiču privlačno i stabilno okruženje za dvosmjerna ulaganja putem dijaloga čiji su ciljevi:

- (a) jačanje njihova međusobnog razumijevanja i suradnje u investicijskim pitanjima;
- (b) istraživanje mehanizama za olakšavanje investicijskih tokova; i
- (c) promicanje stabilnih, transparentnih, nediskriminirajućih i otvorenih pravila za ulagače, ne dovodeći u pitanje obveze stranaka u okviru povlaštenih trgovinskih sporazuma i drugih međunarodnih obveza.

ČLANAK 17.

Javna nabava

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost otvorenim i transparentnim okvirima javne nabave kojima se, u skladu s međunarodnim obvezama stranaka, promiču vrijednost za novac, konkurentna tržišta i nediskriminirajući postupci nabave te se tako unapređuje trgovina između stranaka.

2. Stranke su suglasne dodatno poboljšati svoja savjetovanja, suradnju te razmjenu iskustava i najboljih praksi u području javne nabave kada je riječ o pitanjima od obostranog interesa, među ostalim o njihovim regulatornim okvirima.

3. Stranke su suglasne istraživati načine dodatnog promicanja međusobnog pristupa svojim tržištima javne nabave te razmjenjivati mišljenja o mjerama i praksama kojima bi se moglo negativno utjecati na trgovinu u javnoj nabavi između njih.

ČLANAK 18.

Tehničke prepreke u trgovini

1. Stranke dijele stajalište da su veća kompatibilnost normi, tehničkih propisa i postupaka ocjene sukladnosti ključni element za olakšavanje trgovine.

2. Stranke uviđaju da im je u zajedničkom interesu smanjiti tehničke prepreke u trgovini te su suglasne u tu svrhu surađivati u okviru Sporazuma WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini i na temelju Sporazuma o uzajamnom priznavanju ocjena sukladnosti, certifikata i oznaka između Europske zajednice i Australije.

ČLANAK 19.

Sanitarna i fitosanitarna pitanja te pitanja dobrobiti životinja

1. Stranke su suglasne ojačati suradnju u sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima radi zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka na državnim područjima stranaka, uzimajući u obzir prava i obveze stranaka iz Sporazuma WTO-a o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera („Sporazum o SFS-u”).
2. Stranke u okviru Sporazuma o SFS-u te mjerodavnih međunarodnih standarda Codexa Alimentarius, Međunarodne konvencije o zaštiti bilja („IPPC”) i Svjetske organizacije za zdravlje životinja („OIE”) razmjenjuju informacije radi poboljšanja međusobnog razumijevanja sanitarnih i fitosanitarnih mjera te olakšavaju trgovinu između stranaka:
 - (a) redovitim sastancima u okviru primjerenih foruma koje odrede stranke, radi razmjene mišljenja o zakonodavstvu povezanom sa sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima te pitanjima dobrobiti životinja, provedbi, sustavima inspekcije i certifikacije te postupcima nadzora, kao i radi rješavanja pitanja koja se javljaju uslijed primjene sanitarnih i fitosanitarnih mjera;
 - (b) nastojanjem da se zahtjevi u pogledu uvoza primjenjuju na cjelokupno državno područje stranke izvoznice, uključujući primjenu načela regionalizacije;

- (c) u skladu sa Sporazumom o SFS-u:
- i. priznavanjem područja bez štetnika i bolesti te područja s niskom prisutnosti štetnika ili bolesti;
 - ii. provjerom cjelokupnog ili dijela sustava inspekcije i certifikacije stranke izvoznice;
- (d) razmjenom informacija o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima i pitanjima dobrobiti životinja koja utječu ili bi mogla utjecati na trgovinu između stranaka, kao što su hitne mjere, nove bolesti i štetnici te novi raspoloživi znanstveni dokazi.
3. Stranke su suglasne surađivati u pitanjima dobrobiti životinja i razmjenjivati informacije o njima.
4. Stranke će u sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima te pitanjima dobrobiti životinja surađivati i putem odgovarajućih multilateralnih okvira, uključujući WTO, Komisiju za Codex Alimentarius, OIE i IPPC.

ČLANAK 20.

Carina

Stranke u skladu sa svojim zakonodavstvima surađuju u području carina na bilateralnoj i multilateralnoj osnovi. U tu su svrhu osobito suglasne razmjenjivati iskustva i ispitivati mogućnosti pojednostavnjivanja carinskih postupaka, osiguravanja transparentnosti i jačanja suradnje u područjima kao što su olakšavanje trgovine, zaštita i sigurnost međunarodne trgovine te borba protiv carinskih prijevara.

ČLANAK 21.

Intelektualno vlasništvo

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost svojih prava i obveza u pogledu prava intelektualnog vlasništva, uključujući autorsko pravo i srodna prava, žigove, oznake zemljopisnog podrijetla, industrijske dizajne, prava povezana sa zaštitom biljnih sorti i patente te njihovu provedbu u skladu s najvišim međunarodnim standardima kojih se svaka stranka pridržava.
2. Stranke su suglasne putem prikladnih oblika suradnje razmjenjivati informacije i dijeliti iskustva u području pitanja intelektualnog vlasništva koja se odnose na upravljanje pravima intelektualnog vlasništva te njihovu zaštitu i provedbu.

ČLANAK 22.

Politika tržišnog natjecanja

Stranke promiču tržišno natjecanje u gospodarskim aktivnostima provedbom svojih zakona i propisa o tržišnom natjecanju. Stranke su suglasne razmjenjivati informacije o politici tržišnog natjecanja i povezanim pitanjima te ojačati suradnju između svojih tijela nadležnih za tržišno natjecanje.

ČLANAK 23.

Usluge

Stranke uspostavljaju sadržajan dijalog s ciljem promicanja bilateralne trgovine uslugama te razmjene informacija o svojim regulatornim okruženjima.

ČLANAK 24.

Financijske usluge

Kada je riječ o financijskim uslugama, stranke su suglasne održavati razmjenu informacija i iskustava o svojim nadzornim i regulatornim okruženjima te jačati suradnju s ciljem poboljšanja računovodstvenog, revizijskog, nadzornog i regulatornog sustava u bankarstvu, osiguranju i drugim dijelovima financijskog sektora.

ČLANAK 25.

Oporezivanje

1. S ciljem jačanja i razvoja gospodarskih aktivnosti, uzimajući pritom u obzir potrebu za odgovarajućim regulatornim okvirom, stranke priznaju i obvezuju se provoditi načela dobrog upravljanja u području poreza, uključujući transparentnost, razmjenu informacija i izbjegavanje štetnih poreznih praksa.

2. U skladu sa svojim nadležnostima stranke surađuju, među ostalim u okviru odgovarajućih međunarodnih foruma, s ciljem poboljšanja međunarodne suradnje u području poreza te olakšavanja naplate zakonitih poreznih prihoda, poštujući načela dobrog upravljanja iz stavka 1.

ČLANAK 26.

Transparentnost

Stranke uviđaju važnost transparentnosti i pravičnog postupka u primjeni svojih zakona i propisa povezanih s trgovinom kao što je utvrđeno u članku X. Općeg sporazuma o carinama i trgovini („GATT iz 1994.”) i članku III. Općeg sporazuma o trgovini uslugama („GATS”) te su u tu svrhu suglasne pojačati suradnju i razmjenu informacija radi promicanja kvalitete i uspješnosti regulatornog okvira te načela dobrog upravnog postupanja.

ČLANAK 27.

Sirovine

1. Stranke uviđaju da je transparentan pristup utemeljen na tržištu najbolji način za stvaranje okruženja pogodnog za ulaganja u proizvodnju sirovina i trgovinu njima te za poticanje njihove učinkovite raspodjele i uporabe.

2. Uzimajući u obzir svoje gospodarske politike i ciljeve te radi poticanja trgovine, stranke su suglasne pojačati suradnju u pitanjima koja se odnose na sirovine s ciljem jačanja globalnog okvira za trgovinu sirovinama utemeljenog na pravilima te promicanja transparentnosti na globalnim tržištima sirovina.

3. Teme za suradnju mogu uključivati, među ostalim:

- (a) pitanja ponude i potražnje, pitanja bilateralne trgovine i ulaganja, kao i pitanja od interesa koja proizlaze iz međunarodne trgovine;
- (b) regulatorne okvire stranaka; i
- (c) najbolje prakse povezane s održivim razvojem rudarskih industrija, uključujući politiku o mineralima, prostorno planiranje i postupke izdavanja dozvola.

4. Stranke će surađivati u obliku bilateralnih dijaloga ili u okviru odgovarajućih plurilateralnih okruženja ili međunarodnih institucija.

ČLANAK 28.

Trgovina i održivi razvoj

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine i ulaganja na način kojim se doprinosi cilju održivog razvoja te nastoje osigurati postizanje tog cilja u odgovarajućim područjima svojih gospodarskih odnosa.

2. Stranke priznaju pravo svake stranke na uspostavu vlastitih razina domaće zaštite okoliša i rada te na prilagodbu ili izmjenu svojih odgovarajućih zakona i politika u skladu sa svojim obvezama prema međunarodno priznatim standardima i sporazumima.
3. Stranke uviđaju i da bi trebale izbjegavati poticanje trgovine ili ulaganja snižavanjem ili ponudom snižavanja razina zaštite zajamčenih nacionalnim zakonima o okolišu ili radu.
4. Stranke razmjenjuju informacije i dijele iskustva o svojim djelovanjima s ciljem promicanja usklađenosti i uzajamne potpore među trgovinskim, društvenim i ekološkim ciljevima, među ostalim u aspektima iz glave VIII., te jačaju dijalog i suradnju u pitanjima održivog razvoja koja se mogu pojaviti u kontekstu trgovinskih odnosa.

ČLANAK 29.

Poslovna suradnja

1. Stranke potiču jačanje veza između poduzeća te unapređuju veze između vlade i poduzeća s pomoću dvosmjernih posjeta i aktivnosti koje uključuju poduzeća, među ostalim u okviru ASEM-a.
2. Ta je suradnja osobito usmjerena na poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća. Ta suradnja, među ostalim, može uključivati:
 - (a) poticanje prijenosa tehnologije;

- (b) razmjenu dobrih praksi u pristupu financijskim sredstvima;
- (c) promicanje društvene odgovornosti poduzeća; i
- (d) razvoj postojeće suradnje u području standarda i ocjenjivanja sukladnosti.

3. Stranke su suglasne olakšavati i razvijati dijalog i suradnju između svojih agencija nadležnih za promicanje trgovine i ulaganja.

ČLANAK 30.

Civilno društvo

Stranke potiču dijalog vladinih i nevladinih organizacija kao što su sindikati, poslodavci, poslovna udruženja te gospodarske i industrijske komore s ciljem promicanja trgovine i ulaganja u područjima od obostranog interesa.

ČLANAK 31.

Turizam

Uviđajući vrijednost turizma u produbljivanju međusobnog razumijevanja i uvažavanja naroda Unije i Australije te gospodarske koristi od rasta turizma, stranke su suglasne surađivati s ciljem porasta turizma u oba smjera između Unije i Australije.

GLAVA V.

SURADNJA U PODRUČJU PRAVDE, SLOBODE I SIGURNOSTI

ČLANAK 32.

Pravna suradnja

1. Stranke uviđaju važnost međunarodnoga privatnog prava te pravne i pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima za podupiranje okruženja kojim se olakšavaju međunarodna trgovina i ulaganja te mobilnost ljudi. Stranke su suglasne jačati svoju suradnju, među ostalim pregovorima o međunarodnim sporazumima, poput onih donesenih u okviru Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu, te njihovom ratifikacijom i provedbom.
2. Stranke su suglasne prema potrebi olakšavati i poticati arbitražno rješavanje međunarodnih građanskih i privatnih trgovačkih sporova u skladu s primjenjivim međunarodnim instrumentima.
3. Kada je riječ o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima, stranke unapređuju suradnju u području uzajamne pravne pomoći na temelju odgovarajućih međunarodnih instrumenata. Tobi, prema potrebi, moglo uključiti pristupanje odgovarajućim instrumentima UN-a i njihovu provedbu. Isto tako, prema potrebi može uključivati potporu odgovarajućim instrumentima Vijeća Europe, kao i suradnju između odgovarajućih australskih tijela i Eurojusta.

ČLANAK 33.

Suradnja u pogledu izvršavanja zakonodavstva

Stranke su suglasne surađivati na razini tijela, agencija i službi za izvršavanje zakonodavstva te doprinositi zaustavljanju i uklanjanju transnacionalnih kaznenih prijetnji koje su zajedničke strankama. Ta suradnja može biti u obliku uzajamne pomoći u istragama, razmjene istražnih tehnika, zajedničkog obrazovanja i osposobljavanja osoblja za izvršavanje zakonodavstva te bilo koje druge vrste zajedničkih aktivnosti i pomoći koju zajednički odrede stranke.

ČLANAK 34.

Suzbijanje terorizma, transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i korupcije

1. Stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorizma kako je utvrđeno u članku 9.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost suradnji u području sprečavanja i suzbijanja organiziranog, gospodarskog i financijskog kriminaliteta, korupcije, krivotvorenja i nezakonitih transakcija te je ostvaruju u potpunosti poštujući svoje postojeće uzajamne međunarodne obveze u tom području, uključujući obveze u pogledu učinkovite suradnje u povratu imovine ili financijskih sredstava stečenih korupcijom.
3. U kontekstu sprečavanja, otkrivanja, istraživanja i kaznenog progona kaznenih djela terorizma ili teških transnacionalnih kaznenih djela stranke priznaju važnost Sporazuma između Europske unije i Australije o obradi i prijenosu podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) od strane zračnih prijevoznika australskoj carinskoj i graničnoj službi.

4. Stranke promiču provedbu Konvencije UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i njezinih dopunskih protokola, što uključuje promicanje snažnih i učinkovitih mehanizama za reviziju.

5. Stranke ujedno promiču provedbu Konvencije UN-a protiv korupcije, uključujući primjenu snažnog mehanizma za reviziju, uzimajući u obzir načela transparentnosti i sudjelovanja civilnog društva.

ČLANAK 35.

Borba protiv nedopuštenih droga

1. Stranke u okviru svojih ovlasti i nadležnosti surađuju kako bi osigurale uravnotežen i jedinstven pristup umanjivanju štete koju nedopuštene droge nanose pojedincima, obiteljima i zajednicama. Politike i djelovanja u području droga usmjereni su na učvršćivanje struktura za suzbijanje nedopuštenih droga, smanjenje opskrbe i trgovine nedopuštenim drogama te potražnje za njima, na rješavanje zdravstvenih i društvenih posljedica zlouporabe droga, na odvikavanje od ovisnosti, kao i na nastavak suradnje u djelotvornoj borbi protiv zlouporabe kemijskih prekursora koji se upotrebljavaju u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga i psihotropnih tvari.

2. Stranke surađuju s ciljem uklanjanja transnacionalnih kriminalnih mreža uključenih u trgovinu drogom, među ostalim, razmjenom informacija i obavještajnih podataka, osposobljavanjem ili dijeljenjem najboljih praksi, uključujući posebne istražne tehnike. Nastojanja se osobito usmjeravaju protiv prodiranja počinitelja kaznenih djela u područje zakonitog gospodarstva.

3. Stranke surađuju u rješavanju problema novih psihoaktivnih tvari, među ostalim razmjenu informacija i obavještajnih podataka prema potrebi.

ČLANAK 36.

Borba protiv kiberkriminaliteta

1. Stranke jačaju suradnju s ciljem sprečavanja i suzbijanja kriminaliteta u području visokih tehnologija, kiberkriminaliteta te elektroničkog kriminaliteta te širenja nezakonitih sadržaja, uključujući terorističke sadržaje, internetom, razmjenjujući informacije i praktična iskustva te poštujući svoje nacionalno zakonodavstvo i međunarodne obveze iz područja ljudskih prava u okviru svojih odgovornosti.

2. Stranke razmjenjuju podatke u područjima obrazovanja i osposobljavanja istražitelja kiberkriminaliteta, istraživanja kiberkriminaliteta i digitalne forenzične znanosti.

3. Stranke promiču Budimpeštansku konvenciju o kiberkriminalitetu kao globalni standard protiv kiberkriminaliteta na svim odgovarajućim razinama.

ČLANAK 37.

Borba protiv pranja novca i financiranja terorizma

1. Stranke ponovno potvrđuju potrebu za suradnjom u sprečavanju uporabe njihovih financijskih sustava za „pranje” prihoda od svih kaznenih djela, uključujući trgovinu drogama i korupciju, te u suzbijanju financiranja terorizma. Ta se suradnja proteže na povrat imovine ili sredstava stečenih kaznenim djelima.
2. Stranke razmjenjuju odgovarajuće informacije u okviru svojih zakonodavstava i provode odgovarajuće mjere za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma u skladu sa standardima koje su donijela mjerodavna međunarodna tijela koja djeluju u tom području, kao što je Radna skupina za financijsko djelovanje („FATF”).

ČLANAK 38.

Migracije i azil

1. Stranke su suglasne pojačati dijalog i suradnju u pitanjima migracija, azila, sudjelovanja i raznolikosti.
2. Suradnja može uključivati razmjenu informacija o pristupima nezakonitoj imigraciji, krijumčarenju ljudi i trgovanju njima, azilu, socijalnom i gospodarskom sudjelovanju migranata, upravljanju granicama, vizama, biometrijskim podacima i sigurnosti isprava.

3. Stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i kontroli nezakonite imigracije. U tu svrhu:
- (a) Australija je dužna ponovno prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području neke države članice na njezin zahtjev i bez nepotrebnih formalnosti kojima se uzrokuju neprimjerene odgode;
 - (b) svaka država članica dužna je ponovno prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području Australije na njezin zahtjev i bez nepotrebnih formalnosti kojima se uzrokuju neprimjerene odgode; i
 - (c) Države članice i Australija svojim će državljanima u tu svrhu izdati odgovarajuće osobne isprave.
4. Stranke su dužne, na zahtjev bilo koje od stranaka, istražiti mogućnost sklapanja sporazuma o ponovnom prijehu između Australije i Europske unije. Pritom će se razmotriti odgovarajući mehanizmi za ponovni prihvrat državljanina trećih zemalja i osoba bez državljanstva.

ČLANAK 39.

Konzularna zaštita

1. Australija je suglasna da diplomatska i konzularna tijela svih zastupljenih država članica mogu ostvarivati konzularnu zaštitu¹ u Australiji u ime drugih država članica koje nemaju dostupno stalno predstavništvo u Australiji.
2. Unija i države članice suglasne su da diplomatska i konzularna tijela Australije mogu ostvarivati konzularnu zaštitu u ime treće zemlje i da treće zemlje mogu ostvarivati konzularnu zaštitu u ime Australije u Uniji u mjestima u kojima Australija ili predmetna treća zemlja nema dostupno stalno predstavništvo.
3. Svrha je stavaka 1. i 2. ukinuti sve zahtjeve za obavijest ili pristanak koji bi se inače mogli primjenjivati.
4. Stranke su suglasne olakšati dijalog svojih nadležnih tijela o konzularnim poslovima.

¹ Australija može pristati na to da se u ovom članku umjesto izraza „konzularne funkcije” upotrebljava izraz „konzularna zaštita” pod uvjetom da su tim izrazom obuhvaćene funkcije iz članka 9. Direktive Vijeća (EU) 2015/637 od 20. travnja 2015. o mjerama koordinacije i suradnje za olakšavanje pružanja konzularne zaštite građanima Unije bez predstavništva u trećim zemljama te o stavljanju izvan snage Odluke 95/553/EZ te pod uvjetom da te funkcije uključuju izdavanje hitnih putovnica i/ili putnih isprava.

ČLANAK 40.

Zaštita osobnih podataka

1. Stranke su suglasne surađivati s ciljem osiguravanja visoke razine zaštite osobnih podataka u skladu s odgovarajućim međunarodnim standardima, uključujući Smjernice OECD-a o zaštiti privatnosti i prekograničnom protoku osobnih podataka.
2. Suradnja u području zaštite osobnih podataka može, među ostalim, uključivati razmjenu informacija i stručnog znanja. Može uključivati i suradnju među regulatornim tijelima u kojima kao što su Radna skupina OECD-a za sigurnost informacija i privatnost te Globalna mreža za provedbu privatnosti.

GLAVA VI.

SURADNJA U PODRUČJU ISTRAŽIVANJA, INOVACIJA I INFORMACIJSKOG DRUŠTVA

ČLANAK 41.

Znanost, istraživanje i inovacije

1. Stranke su suglasne pojačati svoju suradnju u područjima znanosti, istraživanja i inovacija s ciljem potpore ili nadopune Sporazuma o znanstvenoj i tehničkoj suradnji između Europske zajednice i Australije.

2. Pojačanom se suradnjom, među ostalim, nastoji:
- (a) rješavati ključne zajedničke društvene izazove za Australiju i Uniju, koje je razmotrio i utvrdio Zajednički odbor za suradnju u području znanosti i tehnologije osnovan na temelju članka 5. Sporazuma o znanstvenoj i tehničkoj suradnji između Europske zajednice i Australije;
 - (b) uključiti niz dionika iz javnoga i privatnoga inovacijskog sektora, uključujući mala i srednja poduzeća, kako bi se olakšalo iskorištavanje rezultata zajedničkih istraživanja i postizanje obostrano korisnih komercijalnih i/ili širih društvenih ishoda;
 - (c) dodatno povećati mogućnosti za iskorištavanje prilika koje se istraživačima iz Australije i Unije pružaju u okviru istraživačkih i inovacijskih programa obje stranaka, među ostalim:
 - i. pružanjem sveobuhvatnih informacija o programima i mogućnostima sudjelovanja;
 - ii. pružanjem pravovremenih informacija o nadolazećim strateškim prioritetima;
 - iii. istraživanjem mogućnosti uporabe i jačanja mehanizama suradnje kao što su *twinning*, zajednički pozivi i usklađeni pozivi na podnošenje prijedloga; i
 - (d) istražiti mogućnosti zajedničkog rada Australije i Unije na pokretanju šire regionalne i međunarodne suradnje u području istraživanja i inovacija te sudjelovanja u njoj.

3. Stranke u skladu s vlastitim zakonima i propisima potiču sudjelovanje privatnog i javnog sektora te civilnog društva na svojem državnom teritoriju u aktivnostima jačanja suradnje.
4. Pojačana suradnja usmjerena je na sva područja civilnog istraživanja i inovacija, koja uključuju, ali nisu ograničena na:
 - (a) rješavanje društvenih izazova u područjima od obostranog interesa i unapređivanje ključnih razvojnih tehnologija, uključujući znanost o svemiru;
 - (b) istraživačku infrastrukturu, uključujući e-infrastrukturu, i razmjenu informacija o pitanjima kao što su pristup istraživačkim infrastrukturama, upravljanje njima te osiguravanje sredstava i određivanje prioriteta za njih; i
 - (c) jačanje mobilnosti istraživača između Australije i Unije.

ČLANAK 42.

Informacijsko društvo

1. Uviđajući da su informacijske i komunikacijske tehnologije ključni elementi suvremenog života te da su od iznimne važnosti za gospodarski i socijalni razvoj, stranke su suglasne razmjenjivati mišljenja o svojim politikama u tom području.

2. Suradnja u tom području može biti usmjerena, među ostalim, na:
- (a) razmjenu mišljenja o različitim aspektima informacijskog društva, posebno o politikama i propisima o elektroničkoj komunikaciji, uključujući univerzalne usluge, licenciranje i opća ovlaštenja, zaštitu privatnosti i osobnih podataka, e-upravu i otvorenu upravu, internetsku sigurnost te neovisnost i učinkovitost regulatornih tijela;
 - (b) međusobnu povezanost i interoperabilnost istraživačkih mreža te infrastruktura i usluga u području računarstva i znanstvenih podataka, među ostalim u regionalnom kontekstu;
 - (c) standardizaciju, certifikaciju i širenje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija;
 - (d) aspekte sigurnosti, povjerenja i privatnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija i usluga, uključujući promicanje internetske sigurnosti, suzbijanje zlouporabe informacijske tehnologije i svih oblika elektroničkih medija te razmjenu informacija; i
 - (e) razmjenu mišljenja o mjerama za rješavanje pitanja međunarodne cijene mobilnog roaminga, među ostalim u smislu prepreke trgovini „iza granice”.

GLAVA VII.

SURADNJA U PODRUČJU OBRAZOVANJA I KULTURE

ČLANAK 43.

Obrazovanje, osposobljavanje i mladi

1. Stranke priznaju ključni doprinos obrazovanja i osposobljavanja stvaranju kvalitetnih radnih mjesta i održivom rastu gospodarstava utemeljenih na znanju te uviđaju da im je u obostranom interesu surađivati u području obrazovanja i osposobljavanja te u pitanjima povezanima s mladima.
2. U skladu sa svojim zajedničkim interesima i ciljevima politika o obrazovanju stranke se obvezuju nastaviti dijalog EU-a i Australije o politikama obrazovanja i osposobljavanja te podupirati odgovarajuće aktivnosti suradnje u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Ta se suradnja odnosi na sve sektore obrazovanja i može biti, među ostalim, u obliku:
 - (a) mobilnosti pojedinaca promicanjem i olakšavanjem razmjene studenata, akademskog i administrativnog osoblja u ustanovama terciarnog obrazovanja, nastavnika te osoba koje rade s mladima;
 - (b) zajedničkih projekata suradnje među institucijama obrazovanja i osposobljavanja u Uniji i Australiji s ciljem promicanja razvoja kurikuluma, zajedničkih studijskih programa i diploma te mobilnosti nastavnika i studenata;

- (c) institucionalne suradnje, povezanosti i partnerstava s ciljem promicanja razmjene iskustava i znanja te djelotvornih poveznica između obrazovanja, istraživanja i inovacija; i
- (d) podrške reformi politike u obliku dijaloga, studija, konferencija, seminara, radnih skupina, utvrđivanja mjerila te razmjene informacija i dobre prakse, posebno u pogledu Bolonjskog i Kopenhaškog procesa te alata Unije za postizanje transparentnosti.

ČLANAK 44.

Kulturna, audiovizualna i medijska suradnja

1. Stranke su suglasne promicati bliskiju suradnju u sektoru kulture i kreativnom sektoru radi poboljšanja, među ostalim, uzajamnog razumijevanja i poznavanja kultura.
2. Stranke nastoje poduzeti odgovarajuće mjere kako bi promicale kulturne razmjene i provodile zajedničke inicijative u različitim područjima kulture koristeći se dostupnim instrumentima i okvirima suradnje.
3. Stranke nastoje poticati mobilnost kulturnih djelatnika i umjetničkih djela između Australije i Europske unije i njezinih država članica.
4. Stranke potiču međukulturni dijalog između organizacija civilnog društva te pojedinaca iz svih stranaka.

5. Stranke su suglasne surađivati, osobito s pomoću političkog dijaloga, u okviru odgovarajućih međunarodnih foruma, posebno u okviru Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), s ciljem ostvarivanja zajedničkih ciljeva i promicanja kulturne raznolikosti, uključujući provedbom Konvencije UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja.
6. Stranke potiču, podupiru i olakšavaju razmjene, suradnju i dijalog između institucija i stručnjaka u području medija i audiovizualnih djelatnosti.
7. Stranke su suglasne podržati kulturnu suradnju u okviru ASEM-a, posebno putem aktivnosti Azijsko-europske zaklade („ASEF”).

GLAVA VIII.

SURADNJA U PODRUČJU ODRŽIVOG RAZVOJA, ENERGIJE I PROMETA

ČLANAK 45.

Okoliš i prirodni resursi

1. Stranke su suglasne da je potreba zaštite i očuvanja prirodnih resursa i biološke raznolikosti te održivog upravljanja njima temelj razvoja sadašnjih i budućih generacija.

2. Stranke jačaju suradnju na zaštiti okoliša i uključuju pitanja okoliša u sve sektore suradnje, među ostalim u međunarodnom i regionalnom kontekstu, posebno u pogledu:
- (a) održavanja dijaloga na visokoj razini o pitanjima okoliša;
 - (b) sudjelovanja u multilateralnim sporazumima o okolišu i njihove provedbe te, prema potrebi, iznalaženja zajedničkog stajališta stranaka o pitanjima okoliša, uključujući putem sudjelovanja u multilateralnim forumima;
 - (c) promicanja održive uporabe genetskih resursa i poticanja pristupa njima u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim ugovorima koji se primjenjuju u tom području, a koje su stranke ratificirale ili im pristupile; i
 - (d) poticanja razmjene informacija, tehničkih znanja i praksi u pogledu okoliša, u područjima kao što su:
 - i. primjena i provedba zakonodavstva o okolišu;
 - ii. učinkovitost resursa te održiva potrošnja i proizvodnja;
 - iii. očuvanje i održiva uporaba biološke raznolikosti;

- iv. upravljanje kemikalijama i otpadom;
- v. vodna politika; i
- vi. očuvanje te kontrola zagađenja i uništavanja obalnog i morskog okoliša.

ČLANAK 46.

Klimatske promjene

1. Stranke uviđaju zajedničku globalnu prijetnju klimatskih promjena i potrebu djelovanja svih zemalja s ciljem smanjenja emisija radi stabilizacije koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razini kojom bi se spriječio opasan antropogeni utjecaj na klimatski sustav. Stranke jačaju suradnju u tom području u okviru svojih nadležnosti i ne dovodeći u pitanje rasprave u okviru drugih foruma, kao što je Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama („UNFCCC”). Ciljevi te suradnje uključuju, ali nisu ograničeni na:
 - (a) suzbijanje klimatskih promjena, s konačnim ciljem stabilizacije koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi, uzimajući u obzir najnovije znanstvene informacije i potrebu za prijelaz na gospodarstva s niskim emisijama uz istodoban nastavak održivog gospodarskog rasta nacionalno primjerenim aktivnostima ublažavanja i prilagodbe;

- (b) razmjenu stručnog znanja i informacija o osmišljavanju, provedbi i razvoju domaćih politika ublažavanja i pristupa ublažavanju, prema potrebi uključujući tržišne mehanizme;
- (c) razmjenu stručnog znanja i informacija o instrumentima financiranja javnog i privatnog sektora za klimatske aktivnosti;
- (d) suradnju u istraživanju, razvoju, širenju, uporabi i prijenosu tehnologija s niskim emisijama radi smanjenja emisija stakleničkih plinova te zagovaranje učinkovite uporabe resursa uz istodobno održavanje gospodarskog rasta;
- (e) razmjenu iskustava, stručnog znanja i najboljih praksi, prema potrebi, u pogledu praćenja i analize učinaka stakleničkih plinova te razvoja programâ za ublažavanje i prilagodbu i strategija za niske emisije;
- (f) podupiranje, prema potrebi, mjera ublažavanja i prilagodbe u zemljama u razvoju;
- (g) suradnju na postizanju čvrstog i pravno obvezujućeg međunarodnog klimatskog sporazuma koji se primjenjuje na sve zemlje.

2. U tu svrhu, stranke suglasne održavati redovit dijalog i suradnju na političkoj i tehničkoj razini, i bilateralno i u okviru odgovarajućih plurilateralnih i multilateralnih foruma.

ČLANAK 47.

Civilna zaštita

Stranke uvidaju potrebu za smanjenjem učinka prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem. Stranke potvrđuju svoju zajedničku predanost promicanju mjera sprečavanja, ublažavanja, pripravnosti i odgovora kako bi povećale otpornost društva i infrastrukture te, prema potrebi, suradnji na bilateralnoj i multilateralnoj političkoj razini s ciljem postizanja napretka u ostvarenju tih ciljeva.

ČLANAK 48.

Energija

Stranke prepoznaju važnost energetske sektora i uloge funkcionalnog energetske tržišta za održivi razvoj, gospodarski rast, doprinos ostvarenju međunarodno usuglašenih razvojnih ciljeva i suradnju radi rješavanja globalnih ekoloških i klimatskih izazova te nastoje, u okviru svojih nadležnosti, pojačati suradnju u tom području s ciljem:

- (a) razvoja politika za povećanje energetske sigurnosti;
- (b) promicanja globalne trgovine energijom i ulaganja u području energije;

- (c) poboljšanja konkurentnosti;
- (d) poboljšanja funkcioniranja globalnih energetske tržišta;
- (e) razmjene informacija i iskustava u politici u okviru postojećih multilateralnih energetske foruma;
- (f) promicanja razvoja i uvođenja čistih, raznovrsnih i održivih energetske tehnologija, uključujući energetske tehnologije iz obnovljivih izvora energije i s niskim emisijama;
- (g) postizanja racionalne uporabe energije s doprinosima od dobavljača i potrošača promicanjem energetske učinkovitosti u proizvodnji, prijevozu, distribuciji i krajnjoj uporabi; i
- (h) razmjene najboljih praksi u istraživanju i proizvodnji energije.

ČLANAK 49.

Promet

1. Stranke nastoje surađivati u svim odgovarajućim područjima prometne politike, uključujući integriranu prometnu politiku, s ciljem poboljšanja kretanja robe i putnika, promicanja sigurnosti i zaštite u pomorskom i zračnom prometu, zaštite okoliša te povećanja učinkovitosti svojih prometnih sustava.

2. Suradnjom između stranaka u tom području nastoje se promicati:
- (a) razmjene podataka o njihovim prometnim politikama i praksama, uključujući pravovremeno obavješćivanje o predloženim promjenama regulatornih sustava koje utječu na njihove prometne sektore;
 - (b) jačanje odnosa između Australije i Unije u području zrakoplovstva, poboljšanje pristupa tržištu i mogućnosti ulaganja te širenje i produbljivanje suradnje u području sigurnosti i zaštite zračnog prometa te gospodarskih propisa o industriji zračnog prometa s ciljem podupiranja regulatorne usklađenosti i uklanjanja prepreka u poslovanju, kao i suradnje u upravljanju zračnim prometom;
 - (c) dijalog i suradnja u postizanju ciljeva neograničenog pristupa međunarodnom pomorskom tržištu i trgovini na temelju poštenog tržišnog natjecanja na komercijalnoj osnovi;
 - (d) dijalog i suradnja u prometnim pitanjima povezanim s okolišem;
 - (e) dijalog i suradnja s ciljem uzajamnog priznavanja vozačkih dozvola; i
 - (f) suradnja u okviru međunarodnih foruma o prometu.

ČLANAK 50.

Poljoprivreda i ruralni razvoj

1. Stranke su suglasne poticati suradnju u području poljoprivrede i ruralnog razvoja.
2. Područja u kojima bi se mogle razmotriti aktivnosti suradnje uključuju, ali nisu ograničena na, poljoprivrednu politiku, politiku ruralnog razvoja, oznake zemljopisnog podrijetla, diversifikaciju i restrukturiranje poljoprivrednih sektora te održivu poljoprivredu.

ČLANAK 51.

Održivo upravljanje šumama

Stranke su suglasne poticati suradnju, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, na održivom upravljanju šumama i povezanim politikama i propisima, uključujući mjere za borbu protiv nezakonite sječe stabala i povezane trgovine, kao i promicanje dobrog upravljanja šumama.

ČLANAK 52.

Pomorstvo i ribarstvo

1. Stranke jačaju dijalog i suradnju u pitanjima od zajedničkog interesa u području ribarstva i pomorstva. Stranke nastoje promicati dugoročno očuvanje morskih živih resursa i održivo upravljanje njima, razmjenjivati informacije putem regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom („RFMO-ovi”) i u okviru regionalnih dogovora te multilateralnih foruma kao što je Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu („FAO”), promicati mjere sprečavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova („ribolov NNN”) te primjenjivati pristup upravljanju koji se temelji na ekosustavu i promicati suradnju u istraživanju održivosti u pomorstvu i ribarstvu.

2. Stranke surađuju s ciljem:

- (a) poticanja razvoja, provedbe i poštovanja djelotvornih mjera kojima se osiguravaju dugoročno očuvanje ribolovnih resursa u nadležnosti RFMO-ova i održivo upravljanje njima ili mehanizama u kojima sudjeluju kao stranka;
- (b) osiguravanja multilateralnog upravljanja u okviru odgovarajućeg RFMO-a vrlo migratornim ribljim stokovima na području njihova rasprostranjenja;
- (c) promicanja integriranog pristupa pomorstvu na međunarodnoj razini; i
- (d) ulaganja najvećeg truda u olakšavanje učlanjenja u RFMO-ove, kako je primjereno, u kojima je jedna stranka članica, a druga suradnica.

3. Stranke održavaju redovne periodične dijaloge usporedo s drugim sastancima na razini viših dužnosnika radi jačanja dijaloga i suradnje, kao i s ciljem razmjene informacija i iskustava o ribarstvenoj politici i pitanjima u području pomorstva.

ČLANAK 53.

Zapošljavanje i socijalna pitanja

1. Stranke su suglasne pojačati suradnju u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, uključujući u kontekstu globalizacije i demografskih promjena. Ulažu se naponi s ciljem promicanja suradnje i razmjene informacija i iskustava u pogledu zapošljavanja i radnih pitanja. Područja suradnje mogu uključivati razmjene u pogledu politike zapošljavanja, regionalne i socijalne kohezije, socijalne integracije, sustava socijalne sigurnosti, industrijskih odnosa, razvoja cjeloživotnih vještina, zapošljavanja mladih, zdravlja i sigurnosti na radnome mjestu, nediskriminacije i jednakosti, uključujući ravnopravnost spolova, kao i društvene odgovornosti poduzeća te dostojanstvenog rada.
2. Stranke ponovno potvrđuju potrebu promicanja potpunog i produktivnog zapošljavanja i dostojanstvenog rada kao ključnog elementa održivog razvoja i smanjenja siromaštva. U tom kontekstu stranke se pozivaju na Deklaraciju Međunarodne organizacije rada („ILO”) o socijalnoj pravdi za pravednu globalizaciju.
3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost poštovanju, promicanju i ostvarivanju međunarodno priznatih standarda rada i socijalnih standarda, kako su utvrđeni u Deklaraciji ILO-a o temeljnim pravima i načelima pri radu.

4. Oblici suradnje mogu obuhvaćati, među ostalim, posebne programe, projekte i inicijative, u skladu s uzajamnim dogovorom, kao i dijalog o temama od zajedničkog interesa na bilateralnoj ili multilateralnoj razini.

ČLANAK 54.

Zdravlje

Stranke su suglasne poticati uzajamnu suradnju te razmjenu informacija i iskustava s politikom u područjima zdravlja i djelotvornog upravljanja prekograničnim zdravstvenim problemima.

GLAVA IX.

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLANAK 55.

Drugi sporazumi ili dogovori

1. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma ili dogovora u bilo kojem području suradnje koje je obuhvaćeno područjem primjene Sporazuma. Takvi su posebni sporazumi sastavni dio ukupnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom.

2. Ovim se Sporazumom ne utječe na tumačenje, provedbu ili primjenu drugih sporazuma između stranaka niti se oni dovode u pitanje. Posebno, odredbama ovog Sporazuma o rješavanju sporova ni na koji se način ne zamjenjuju odredbe o rješavanju sporova iz drugih sporazuma između stranaka niti se na njih utječe.

3. Stranke uviđaju da iznimno hitan slučaj, kako je definiran u članku 57. stavku 7., može poslužiti i kao osnova za suspenziju ili raskid drugih sporazuma između stranaka. U takvim se okolnostima stranke za rješavanje takvih sporova služe odredbama o rješavanju sporova, suspenziji i raskidu iz tih drugih sporazuma.

ČLANAK 56.

Zajednički odbor

1. Stranke osnivaju Zajednički odbor koji čine predstavnici stranaka.
2. Zajednički odbor održava savjetovanja s ciljem olakšavanja provedbe i unapređivanja općih ciljeva ovog Sporazuma te očuvanja sveukupne usklađenosti u odnosima između EU-a i Australije.
3. Zajednički odbor:
 - (a) promiče učinkovitu provedbu ovog Sporazuma;

- (b) prati razvoj sveobuhvatnog bilateralnog odnosa između stranaka, uključujući sporazume;
- (c) prema potrebi traži podatke od odborâ ili drugih tijela osnovanih na temelju ostalih sporazuma između stranaka i razmatra sva izvješća koja oni podnesu;
- (d) razmjenjuje stajališta i daje prijedloge o svim pitanjima od zajedničkog interesa, među ostalim o budućim djelovanjima i raspoloživim sredstvima za njihovo provođenje;
- (e) određuje prioritete i, prema potrebi, sljedeće korake ili planove djelovanja u odnosu na svrhu ovog Sporazuma;
- (f) iznalazi primjerene metode sprečavanja problema koji mogu nastati u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom;
- (g) nastoji u skladu s člankom 57. riješiti sve sporove koji proizlaze iz primjene ili tumačenja ovog Sporazuma;
- (h) provjerava informacije koje je stranka dostavila u skladu s člankom 57.; i
- (i) donosi odluke, prema potrebi, za provedbu posebnih aspekata ovog Sporazuma.

4. Zajednički odbor djeluje na temelju konsenzusa. On donosi svoj poslovnik. Može osnivati pododbore i radne skupine za rješavanje određenih pitanja.

5. Zajednički odbor obično se sastaje jednom godišnje, naizmjenično u Uniji i Australiji. Posebni sastanci Zajedničkog odbora održavaju se na zahtjev bilo koje stranke. Zajedničkim odborom supredsjećaju obje stranke. Odbor se obično sastaje na razini viših dužnosnika, ali može se sastati i na ministarskoj razini. Zajednički odbor može djelovati i putem video ili telefonske veze te razmjenom informacija e-poštom.

ČLANAK 57.

Načini provedbe i rješavanje sporova

1. U duhu uzajamnog poštovanja i suradnje utjelovljenog u ovom Sporazumu stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjenje svojih obveza iz ovog Sporazuma.
2. Stranke su suglasne, na zahtjev bilo koje stranke, savjetovati se što prije o neslaganjima koja se mogu pojaviti u provedbi ovog Sporazuma. U slučaju različitih mišljenja u pogledu primjene ili tumačenja ovog Sporazuma, bilo koja stranka može se obratiti Zajedničkom odboru. Stranke s ciljem pravovremenog i sporazumnog rješavanja neslaganja Zajedničkom odboru dostavljaju sve informacije koje su potrebne za temeljito ispitivanje problema.

3. U iznimno hitnom slučaju bilo koja stranka odmah upućuje predmet Zajedničkom odboru s ciljem postizanja pravovremenog i svima prihvatljivog rješenja te dostavlja sve informacije koje su potrebne za temeljito ispitivanje situacije. Ako Zajednički odbor na razini viših dužnosnika ne može riješiti situaciju u roku od 15 dana od početka savjetovanja te najkasnije 30 dana od upućivanja predmeta Zajedničkom odboru, predmet se prosljeđuje na hitno savjetovanje na ministarskoj razini u dodatnom razdoblju od 15 dana.

4. U malo vjerojatnom i neočekivanom slučaju nepronalaska uzajamno prihvatljivog rješenja u roku od 15 dana od početka savjetovanja na ministarskoj razini i najkasnije 45 dana od datuma upućivanja predmeta Zajedničkom odboru, bilo koja stranka može odlučiti poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu ovog Sporazuma, uključujući suspenziju odredaba ili raskid Sporazuma. Stranke uviđaju da iznimno hitan slučaj može poslužiti i kao osnova za poduzimanje prikladnih mjera izvan ovog Sporazuma, u skladu s pravima i obvezama stranaka iz drugih sporazuma između stranaka ili na temelju općeg međunarodnog prava. U Uniji bi se odluka o suspenziji donijela jednoglasno. U Australiji bi odluku o suspenziji donijela Vlada Australije u skladu sa svojim zakonima i propisima.

5. Stranke su suglasne da svaka odluka o poduzimanju primjerenih mjera u skladu sa stavkom 4. mora biti valjano obrazložena. Pisana obavijest o odluci odmah se upućuje drugoj stranci. Stranke su suglasne da sve takve mjere moraju biti proporcionalne te u skladu s člankom 55. stavkom 2., kao i s općim načelima međunarodnog prava.

6. Ako je mjera donesena u skladu sa stavkom 4., ukida se čim se ukloni razlog za njezino poduzimanje. Stranka koja se poziva na stavak 4. neprekidno preispituje razvoj situacije kojom je ta odluka bila potaknuta te povlači poduzete mjere čim je to opravdano.

7. Stranke su suglasne da za potrebe točnog tumačenja i praktične primjene ovog Sporazuma izraz „iznimno hitan slučaj” znači da je jedna od stranaka počinila iznimno tešku i suštinsku povredu obveza opisanih u članku 2. stavku 2. i članku 6. stavku 2. ovog Sporazuma, što je uzrokovalo situaciju koja zahtijeva neodloživu reakciju druge stranke. Stranke smatraju da bi iznimno teška i suštinska povreda članka 2. stavka 2. ili članka 6. stavka 2. morala biti takve vrste da ugrožava međunarodni mir i sigurnost.

8. U slučajevima u kojima bi se stanje u nekoj trećoj zemlji po ozbiljnosti i prirodi moglo smatrati jednakim iznimno hitnom slučaju, stranke na zahtjev bilo koje od njih nastoje održati hitna savjetovanja radi razmjene mišljenja o situaciji te razmatranja mogućih reakcija.

GLAVA X.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 58.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma pojam „stranke“ znači Unija ili njezine države članice, ili Unija i njezine države članice, u skladu sa svojim nadležnostima, s jedne strane, i Australija, s druge strane.

ČLANAK 59.

Financijska suradnja

1. Pri provedbi programa pomoći u okviru svojih politika razvojne suradnje stranke surađuju u sprečavanju i borbi protiv nepravilnosti, prijevara, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti na štetu financijskih interesa stranaka.
2. U tu svrhu nadležna tijela Unije i Australije razmjenjuju informacije, uključujući osobne podatke, u skladu sa svojim važećim zakonodavstvom te provode savjetovanja na zahtjev jedne od stranaka.

3. Europski ured za borbu protiv prijevara i nadležna tijela Australije mogu se sporazumjeti o daljnjoj suradnji u području borbe protiv prijevara, uključujući sklapanje operativnih dogovora.

ČLANAK 60.

Otkrivanje informacija

1. Stranke na odgovarajući način štite informacije koje se razmjenjuju na temelju ovog Sporazuma, u skladu s javnim interesom u pogledu pristupa informacijama.

2. Ni jedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se u smislu da se njome od stranaka zahtijeva razmjena informacija ili dopuštanje pristupa zajedničkim informacijama čijim bi se otkrivanjem:

(a) dovelo u pitanje:

- i. javnu sigurnost;
- ii. obavještajna, obrambena i vojna pitanja;
- iii. međunarodne odnose;
- iv. financijsku, monetarnu ili ekonomsku politiku;

v. privatnost; ili

vi. legitimne poslovne interese ili poslovanje; ili

(b) na neki drugi način štetilo javnom interesu.

3. U slučaju dijeljenja informacija vrste kojih su navedene u ovom članku, stranka primateljica te informacije objavljuje ili otkriva isključivo uz suglasnost druge stranke ili kada je to potrebno radi poštovanja njezinih pravnih obveza.

4. Ni jednom odredbom ovog Sporazuma nije predviđeno odstupanje od prava, obveza ili odgovornosti stranaka u okviru bilateralnih sporazuma ili dogovora koji se odnose na klasificirane podatke razmijenjene između stranaka.

ČLANAK 61.

Stupanje na snagu, privremena primjena, trajanje i raskid

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu 30 dana nakon datuma na koji su stranke jedna drugu obavijestile o dovršetku pravnih postupaka potrebnih u tu svrhu.

2. Neovisno o stavku 1. Australija i Unija mogu do njegova stupanja na snagu privremeno primjenjivati odredbe ovog Sporazuma koje su zajednički odredile. Takva privremena primjena počinje 30 dana nakon datuma na koji su Australija i Unija jedna drugu obavijestile o dovršetku svojih unutarnjih postupaka potrebnih za takvu privremenu primjenu.

3. Ovaj se Sporazum primjenjuje na neodređeno razdoblje. Bilo koja stranka može uputiti pisanu obavijest drugoj stranci o svojoj namjeri otkazivanja ovog Sporazuma. Otkaz proizvodi učinke šest mjeseci nakon obavijesti.

ČLANAK 62.

Obavijesti

Obavijesti u skladu s člankom 61. upućuju se Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije ili Ministarstvu vanjskih poslova i trgovine Australije ili njihovim organizacijama sljednicama.

ČLANAK 63.

Teritorijalna primjena

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na područjima na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije i pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima te, s druge strane, na državnom području Australije.

ČLANAK 64.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Съставено в Манила на седми август две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Manila el siete de agosto de dos mil diecisiete.

V Manile dne sedmého srpna roku dva tisíce sedmnáct.

Udfærdiget i Manilla den syvende august to tusind og sytten.

Geschehen zu Manila am siebten August zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhande seitsmeteistkümnenda aasta augustikuu seitsmendal päeval Manilas.

Έγινε στη Μανίλα, στις επτά Αυγούστου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Manila on the seventh day of August in the year two thousand and seventeen.

Fait à Manille, le sept août deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Manili sedmog dana kolovoza dvije tisuće sedamnaeste godine.

Fatto a Manila, addì sette agosto duemiladiciassette.

Manilā, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada septītajā augustā.

Priimta du tūkstančiai septynioliktų metų rugpjūčio septintą dieną Maniloje.

Kelt Manilában, a kétezer-tizenhetedik év augusztus havának hetedik napján.

Magħmul f'Manila fis-seba' jum ta' Awwissu fis-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te Manilla, zeven augustus tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Manili dnia siódmego sierpnia roku dwa tysiące siedemnastego.

Feito em Manila, em sete de agosto de dois mil e dezassete.

Întocmit la Manila la șapte august două mii șaptesprezece.

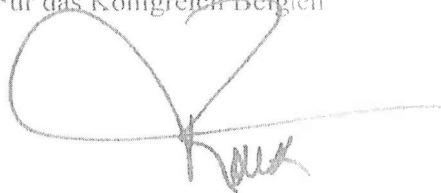
V Manile sedemnásteho augusta dvetisíc sedemnást'.

V Manili, dne sedmega avgusta leta dva tisoč sedemnajst.

Tehty Manilassa seitsemäntenä päivänä elokuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.

Som skedde i Manila den sjunde augusti år tjugohundrasjutton.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

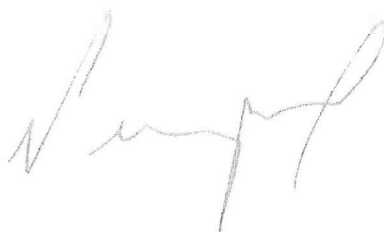
Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

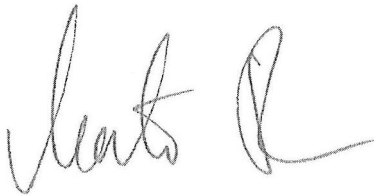
Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. L. García'.

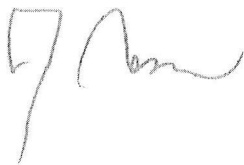
Pour la République française

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. L. ...'.

Za Republiku Hrvatsku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Anto R.'.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'G. ...'.

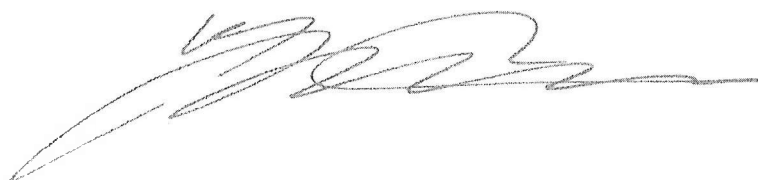
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'D' followed by a series of connected loops and a horizontal line at the end.

Latvijas Republikas vārdā --

A handwritten signature in black ink, starting with a large, stylized initial 'I' followed by several loops and a horizontal line at the end.

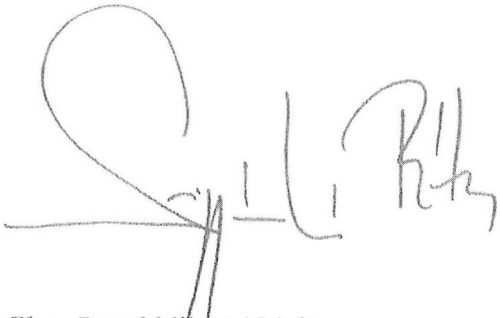
Lietuvos Respublikos vardu

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized initial 'L' followed by several loops and a horizontal line at the end.

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, starting with a large, stylized initial 'L' followed by several loops and a horizontal line at the end.

Magyarország részéről

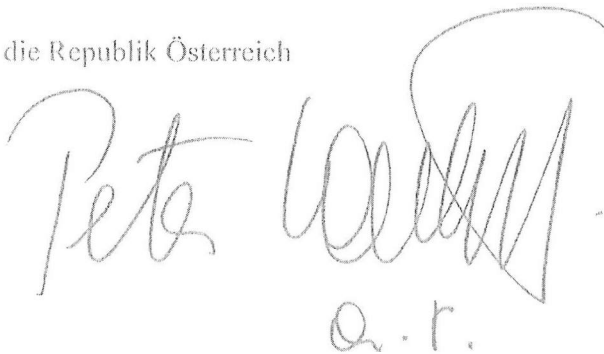
Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

O. r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Jacek Stankiewicz

Pela República Portuguesa

Nuno Brito

Pentru România

L. Odobercu

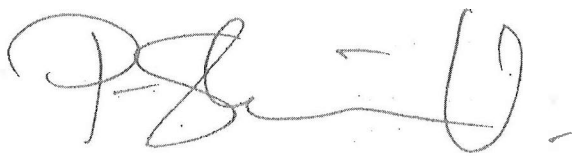
Za Republiko Slovenijo

Janez Puhar

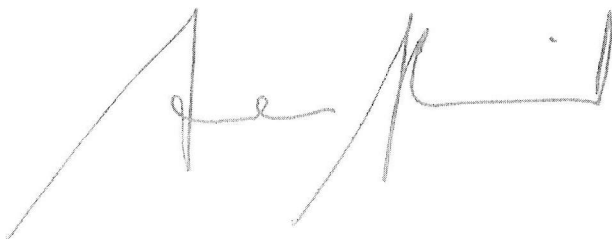
Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europejsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Číhall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

For Australia

Предходният текст е заверено копие на оригинала, депозиран в архивите на Генералния секретариат на Съвета в Брюксел.
 El texto que precede es copia certificada conforme del original depositado en los archivos de la Secretaría General del Consejo en Bruselas.
 Předchozí text je ověřeným opisem originálu uloženého v archivu generálního sekretariátu Rady v Bruselu.
 Foranstående tekst er en bekræftet genpart af originaldokumentet deponeret i Rådets Generalsekretariats arkiver i Bruxelles.
 Der vorstehende Text ist eine beglaubigte Abschrift des Originals, das im Archiv des Generalsekretariats des Rates in Brüssel hinterlegt ist.
 Eelnev tekst on tõestatud koopia originaalist, mis on antud hoiule nõukogu peasekretariaadi arhiivi Brüsselis.
 Το ανωτέρω κείμενο είναι ακριβές αντίγραφο του πρωτοτύπου που είναι κατατεθειμένο στο αρχείο της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου στις Βρυξέλλες.
 The preceding text is a certified true copy of the original deposited in the archives of the General Secretariat of the Council in Brussels.
 Le texte qui précède est une copie certifiée conforme à l'original déposé dans les archives du secrétariat général du Conseil à Bruxelles.
 Tekst koji prethodi potvrđena je kopija vjerna originalu položenom u arhivu Glavnog tajništva Vijeća u Bruxellesu.
 Il testo che precede è una copia certificata conforme all'originale depositato presso gli archivi del segretariato generale del Consiglio a Bruxelles.
 Šis teksts ir apliecināta kopija, kas atbilst oriģinālam, kurš deponēts Padomes Ģenerālsekretariāta arhīvos Briselē.
 Pirmiau pateiktas tekstas yra Tarybos generalinio sekretoriato archyvuose Briuselyje deponuoto originalo patvirtinta kopija.
 A fenti szöveg a Tanács Főtitkárságának brüsszeli irattárában letétbe helyezett eredeti példány hiteles másolata.
 It-test precedenti huwa kopja ċertififikata vera tal-original iddepożitat fl-arkivji tas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill fi Brussell.
 De voorgaande tekst is het voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van het origineel, nedergelegd in de archieven van het secretariaat-generaal van de Raad te Brussel.
 Powyższy tekst jest kopią poświadczoną za zgodność z oryginałem złożonym w archiwum Sekretariatu Generalnego Rady w Brukseli.
 O texto que precede é uma cópia autenticada do original depositado nos arquivos do Secretariado-Geral do Conselho em Bruxelas.
 Textul anterior constituie o copie certificată pentru conformitate a originalului depus în arhivele Secretariatului General al Consiliului la Bruxelles.
 Predchádzajúci text je overenou kópiou originálu, ktorý je uložený v archíve Generálneho sekretariátu Rady v Bruseli.
 Zgornje besedilo je overjena verodostojna kopija izvirnika, ki je deponiran v arhivu generalnega sekretariata Sveta v Bruslju.
 Edellä oleva teksti on oikeaksi todistettu jäljennös Brysselissä olevan neuvoston pääsihteeristön arkistoon talletetusta alkuperäisestä tekstistä.
 Ovanstående text är en bestyrkt avskrift av det original som deponerats i rådets generalsekretariats arkiv i Bryssel.

Брюксел,
 Bruselas,
 Brusel,
 Bruxelles, den
 Brüssel, den
 Brüssel,
 Βρυξέλλες,
 Brussels,
 Bruxelles, le
 Bruxelles,
 Bruxelles, addi
 Briselë,
 Briseleis
 Brüsszel,
 Brussel,
 Brussel,
 Bruksela, dnja
 Bruxelas, em
 Bruxelles,
 Brusel
 Bruselj,
 Bryssel,
 Bryssel den

18-08-2017

Za generalnija sekretar na Sveta na Evropskija s'juz
 Por el Secretario General del Consejo de la Unión Europea
 Za generálního tajemníka Rady Evropské unie
 For Generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union
 Für den Generalsekretär des Rates der Europäischen Union
 Euroopa Liidu Nõukogu peasekretäri nimel
 Για τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 For the Secretary-General of the Council of the European Union
 Pour le Secrétaire Général du Conseil de l'Union européenne
 Za glavnog tajnika Vijeća Europske unije
 Per il Segretario Generale del Consiglio dell'Unione europea
 Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsekretāra vārdā –
 Europos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriaus vardu
 Az Európai Unió Tanácsának főtitkára nevében
 Għas-Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
 Voor de Secretaris-Generaal van de Raad van de Europese Unie
 W imieniu Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej
 Pelo Secretário-Geral do Conselho da União Europeia
 Pentru Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
 Za generálneho tajníka Rady Európskej únie
 Za generalnega sekretarja Sveta Evropske unije
 Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin puolesta
 För generalsekreteraren för Europeiska unionens råd

L. SCHIAVO
 Directeur Général